

Izhaja vsak petek. Izdaja Casopisno-založniško podjetje »Primorski tisk« v Kopru. Naslov uredništva in uprave: Koper, Kidričeva 26/I, telefon 170. Posamezni izvod 10 din. Celoletna naročnina 500 din, polletna 250 din, četrtletna 130 din. Za inozemstvo znaša letna naročnina 1000 din ali 3,5 am. dolarja. Bančni račun 65-KB-1-181. Prilogo »Uradni vestnik okraja Koper« prejemajo naročniki brezplačno. Rokopisov ne vračamo.

NAŠ TEDENSKI
GOSPODARSKI KOMENTAR

USPEHI V INDUSTRIJI

Vsekakor smo šele v začetku leta in za nami sta komaj dva meseca ter ne moremo postavljati kakršnihkoli zaključkov, ki bi veljali za vse leto. Lahko pa na podlagi znanih podatkov in v primerjavi s prejšnjimi leti ugotovimo ali gre razvoj normalno naprej in ali ne kaže morda celo kak napredek v primerjavi z lani v istem času oziroma ob koncu lanskega leta.

Brez pretiravanja lahko takoj v začetku ugotovimo velik napredek in dvig industrijske proizvodnje. Ta se je samo v januarju dvignila za 14% v primerjavi z lani. Tak dvig v zimskem mesecu, ko smo skoro vsako leto zabeležili velike padce v prvi vrsti zaradi pomanjkanja energije, zlasti električne, je vsekakor uspeh, ki ga je treba zabeležiti. Ker podatki kažejo posebno velik dvig proizvodnje v bazičnih industrijah, to je v proizvodnji elektrike, premoga, črne in barvne metalurgije, nafte in kemične industrije, je uspeh posebno važen. Padec je zabeležila proizvodnja tobaka in gradbenega materiala. Prva je v zvezi z lanskim slabim letom tobaka, druga pa je sezonskega značaja.

Za 16% se je dvignila med drugim tudi proizvodnja tekstila, ki kaže sploh zelo ugodno konjunkturo. Tako se je dvignila v zadnjem času proizvodnja tekstila doma in zelo se povečuje tudi izvoz. Zaloge tekstila so zato znatno padle in so pod ravni prejšnjih razdobj. Tako stanje sicer ugodno vpliva na razvoj industrije in na dvig njene proizvodnje, lahko pa ogrozi stabilnost cen, ki so se v zadnjem letu nekako ustale. Upamo sicer lahko, da ne bi prišlo do kakih presenečenj, posebno še zato, ker je tekstilna industrija letos dobro preskrbljena s surovinami, kar ji omogoča trdnije in trajnejše kalkulacije. Pri tem je treba še povedati, da je uvoz tekstilnega blaga zastal za predvidevanji, za kar nosijo krivdo uvozna podjetja, ki se za to niso dovolj pobrigala. Treba je namreč skrbeti, da ne bi prišlo do prevelikega znižanja zalog, kar bi lahko kot rečeno neugodno vplivalo na oblikovanje in trdnost cen.

V mesecu februarju smo zabeležili v celoti gledano tudi padec cen živilskih predmetov. Padec sicer ni velik (2%), je pa za ta čas značilen, saj gre za zimski mesec, ko hrane običajno zmanjkuje. Vsekakor je k takemu ugodnemu rezultatu pripomogla mila zima, ki je tudi sicer imela pozitiven učinek na gospodarski razvoj, kar smo videli zlasti pri porastu industrijske proizvodnje. Glede živilskih predmetov pa je važno, da je trg ves čas dobro in stalno založen z vsem potrebnim. V zadnjem času je opaziti le pomanjkanje goved boljše vrste, ki bi bila za izvoz, in pa debelih svinj. Eno kot drugo je nujno povezano s sezono, ko začne primanjkovati krme, kar je seveda značilnost našega kmetijstva in hiba, ki jo bo treba odpraviti.

Kot vemo, je poseben porast že doslej zaznala tudi zunanja trgovina in se je izvoz povečal znatno nad lansko višino v tem času. Lansko leto je bilo v tem pogledu pomembno, ker smo zabeležili preobrat v povečanju izvoza, zlasti pa smo zabeležili najvišji izvoz po vojni sploh. Mnoge naše industrijske in druge panoge so se zelo uveljavile na zunanjih trgih in si ustvarile velik ugled. Črna metalurgija, usnje, tekstil, elektromaterial in za dvakrat povečan izvoz kmetijskih proizvodov, to so osnove naše zunanje trgovine. Pri tem seveda še nismo izčrpali vseh možnosti, niti popravili vseh pomanjkljivosti in napak. Tako se dogaja, da n. pr. izvažamo živino v neko sosedno državo (Nadaljevanje na 8. strani)

ZAČELE SO SE OBČINSKE KONFERENCE SZDL

Našli so pravo vsebino dela

V koprskem okraju so se te dni začele občinske konference Socialistične zveze, na katerih razpravljajo o organizacijskih vprašanjih, o sedanji stopnji gospodarstva, predvsem komunalnega razvoja posameznih občin, o nalogah socialistične zveze glede na bodoče delo te in drugih družbenih organizacij, ob tej priložnosti pa volijo tudi delegate za okrajno posvetovalno socialistično zvezo, ki bo 3. in 4. aprila v Kopru. Doslej so že bile občinske konference SZ v Divači, Izoli in Sežani.

Sežana

V torek 12. t. m. je Občinski odbor SZDL v Sežani pripravil svojo prvo posvetovalno konferenco, ki so se je množično udeležili delegati vseh krajevnih odborov in osnovnih organizacij občinske socialistične zveze.

Iz politično-organizacijskega poročila, ki ga je podal dosedanji predsednik občinskega odbora SZDL Bogdan Bukovec, izhaja, da se je po večini osnovnih organizacij število članstva pomnožilo, v glavnem iz vrst takšnih mladincev, ki so že dobili volilno pravico. Najboljša osnovna organizacija je vsekakor v vasi Dutovlje, kjer je od 491 državljanov s splošno volilno pravico kar 482 članov SZDL. Zato ni čudno, da so tudi vse ostale organizacije v tej vasi aktivne, da je tamkaj razgiban kulturno življenje, da dobro delujejo organizacije mladine, žena in kmetijska zadruga. Poročilo je kritično ocenilo delo osnovnih organizacij in samega občinskega odbora SZDL z vsemi njegovimi uspehi in pomanjkljivostmi. Podobna je, da je občinski odbor vzlic svoji delavnosti premalo pomagal vaškim odborom SZDL, da bi se le-ti bolj krepko postavili na noge.

S posebnim zanimanjem so nato številni delegati poslušali tovariša Rada Sosiča, ko je podajal obširno, temeljito in skrbno pripravljeno poročilo o problemih in dosedanjih uspehih pri graditvi gospodarstva in komunalnega sistema v občini Sežana. Po analitični obdelavi vseh vprašanj, ki so s tem v zvezi, zlasti pa oceni dosedanjega dela občinskega ljudskega odbora, njegovih odborov in komisij, upravnih komisij in svetov ter posameznih krajevnih odborov, zborov volivcev, uveljavljanja delavskih svetov, upravljanja prosvetnih ustanov, hišnih svetov in stanovanjskih skupnosti, potrošniških svetov, upravljanja v socialno-zdravstvenih zavodih, dela posameznih zbornic, pregleda osnovnih gospodarskih problemov v občini, stanja v kmetijstvu in kmetijskem združništvu, ter vseh ostalih vej gospodarstva v občini so delegati brez dvoma dobili jasen obris o tem, kako velik korak naprej je napravila njihova občina v razvijanju političnih oblik, socialistične demokracije in socialističnih odnosov, od uvedbe komunalnega sistema pa do danes.

V zanimivi razpravi, ki se je zavlekla tja do tretje ure popoldne, je sodelovalo dosti govornikov. V imenu okrajnega odbora SZDL je pozdravil zborovalce njegov sekretar tovariš Ivan Mavsar, vtem ko je ob zaključku na vsa, v razpravi postavljena vprašanja odgovoril predsednik občine tov. Alfonz Grmek. V svojih izjavah je podčrtal potrebo nadaljnjih materialnih osnov za delavsko samoupravljanje, podčrtal dosežene uspehe komune, ki povezuje potrošnike in proizvajalce, kot najslabšo točko pa je omenil potrošniške svete, ki bi lahko odigrali odločilno vlogo v zaščiti samih potrošnikov.

V drugem delu svojih izjav je predsednik občine delegatom Socialistične zveze podal osnove načrta občinskega družbenega plana in proračuna za leto 1957, iz katerega izhaja — to je poudaril — da se bo v letošnjem letu materialna baza občine v primerjavi z lanskim letom znatno povečala, saj je občina Sežana lani razpolagala z 98 milijoni, letos pa bo razpolagala s 149 milijoni sredstev. Navedel je tudi posamezne vrste sredstev, ki jih je letos okraj prepustil sežanski občini. H koncu je pozval delegate, naj bi na bližnjih zborih volivcev, na katerih bo v razpravi osnutek letošnjega družbenega plana in proračuna, kar se da sodelovali.

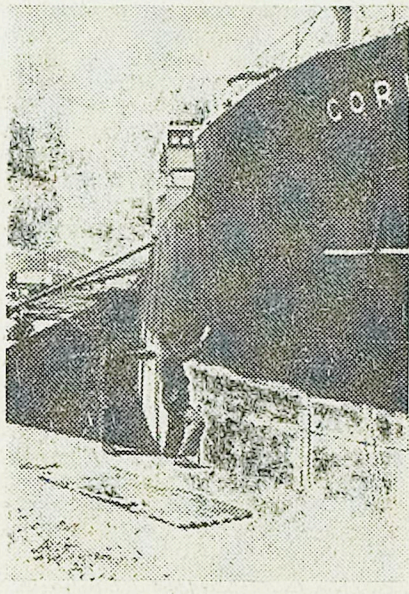
Ob zaključku so delegati zaradi odselitve, bolezni in prezaoplenosti nekaterih dosedanjih članov

Občinskega odbora SZDL dopolnili občinski odbor, ki ga bosta nasledje vodila predsednik Avgust Kodrič in tajnik Rado Sosič.

S. Š.

Divača in Izola

V Divači in Izoli — konferenci sta bili v soboto in nedeljo in sta trajali ves dan — sta predsednika in tajnika občinskega odbora SZDL v zelo izčrpnih poročilih kritično analizirala dosedanje delo Socialistične zveze. Delo obeh konferenc je nesporno ugotovilo, da so tako osnovne organizacije, kakor tudi občinski odbori SZDL kljub (Nadaljevanje na 2. strani)

Naša tovarna ladja »Gorica«, last Splošne plovbe Piran, na popravilu v kitajskem pristanišču Hong Kong, v Cosmopolitan doku, ki ga je šele te dni zapustila.

Za praznik mednarodnega dneva žena, 8. marca, je priredil predsednik občinskega ljudskega odbora Mirko Jelerčič v mali dverani hotela Triglav sprejem, na katerem je v nagovoru zbranim tovarišicam govoril o vlogi žene v naši današnji družbi. Hkrati jim je čestital k njihovemu prazniku. Sprejemu je prisostvovalo razen tovariša predsednika še nekaj predstavnikov koprškega občinskega ljudskega odbora

Franc Leskošek in Boris Kraigher v Kopru

Predvčerajšnjim, v sredo 13. t. m., sta v spremstvu republiškega sekretarja za urbanizem in komunalne zadeve, inž. Marijana Tepine, službeno obiskala Koper in druge kraje našega obalnega pasu član Zveznega izvršnega sveta Franc Leskošek-Luka in predsednik Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS Boris Kraigher. Na sedežu okraja sta visoke goste sprejela predsednik OLO Albin Duje in sekretar OK ZKS Albert Jakopič-Kajtimir z nekaterimi vodilnimi predstavniki okraja in koprške občine.

Po informativnem razgovoru o čim smotnejših, dolgoročnih in postopnih urbanističnih, komunalnih in melioracijskih načrtih, ki so jih glede našega obalnega pasu iznašali predsednik okrajnega sveta za urbanizem prof. Edo Mihevc, od okrajne Vodne skupnosti pa Danilo Petrinja in inž. Celik, je sledil skupen ogled dobrega dela Kopra, zlasti starega dela mesta, gradbišča tovarne »Tomos«, Rižanskega polja, Debelega rtiča, Hrvatčinov, Sečoveljske doline, v Piranu pa ladjedelnice »Splošne plovbe«, zasidrane ladje »Rog«, Pomorske šole, nekaterih mestnih trgov in občinske zgradbe, nakar so si

gostje s spremstvom z gradu ogledali v celoti še Piran, nato pa tudi Fiesio in Izole.

TUDI LETOS BODO GRADILI brkinsko cesto

Okrajni ljudski odbor v Kopru je odobril 10 milijonov dinarjev za nadaljevanje brkinske ceste. Deja bodo tudi letos opravili mladinci in mladinke predvsem koprškega okraja, pomagale jim pa bodo tudi delovne brigade iz drugih krajev Slovenije. Menijo, da bo letos gradilo brkinsko cesto okrog 1000 brigadirjev.

V načrtu so tudi manjše delovne akcije v zvezi z melioracijskimi deli ob obali.

V zvezi s pripravami za zbiranje članov prostovoljnih mladinskih delovnih brigad bodo v kratkem na vseh šolah, z izjemo na vajenskih, ker se vajenci delovnih akcij ne bodo udeležili, množični mladinski sestanki, na njih se bodo pogovorili tudi o tehničnih pripravah ter naredili razpored sodelovanja pri tej mladinski akciji.

Minuli petek so piranski ribiči pri Portorožu zajeli jato morskih lipanov — na trgu zelo cenjene bele ribe. Silka kaže prizor, ko so ribiči kar s saki in jerbasi zajemali ribe iz vode in jih metali v čolne. Več o tem preberite na 3. strani današnje številke

Sprejem POSVETU

JUGOSLOVANSKO-ITALIJANSKI GOSPODARSKI RAZGOVORI

Jugoslovanska in italijanska podjetja nadaljujejo te dni razgovore za sklenitev pogodb na osnovi sporazuma, ki so ga podpisali zastopniki obeh držav 21. februarja letos v Rimu. Sporazum bo omogočil našim podjetjem uvoziti iz Italije razno industrijsko opremo, reprodukcijski material in drugo blago. Kreditiranje v okviru te meddržavne pogodbe znaša 30 milijonov dolarjev za dobo dveh let, jugoslovanska podjetja pa bodo odplačala nabave v petih letih.

Vsekakor nudi sporazum ugodne možnosti za razvoj gospodarskih stikov med Italijo in Jugoslavijo v obojestransko korist. V enaki meri kakor so jugoslovanska podjetja zainteresirana za nabavljanje blaga v Italiji, so tudi predstavniki italijanske industrije zainteresirani na izvozu v Jugoslavijo. Važen činitelj pri tem sporazumu pa so razne olajšave, ki bodo nedvomno pripomogle, da se bo blagovna izmenjava med obema državama še bolj utrdila.

V LONDONU KROJILJO USODO SINGAPURA

Ze nekaj dni trajajo v Londonu pogajanja med delegacijo britanske kolonije Singapur in britansko delegacijo, ki ji načeljuje kolonialni

minister Lennox-Boyd. Singapur zahteva najširšo samoupravo ter lastni parlament in vlado, ki naj bi odločala o vseh notranjih vprašanjih. Britancem bi prepustili le skrb za obrambo in za diplomatsko zastopanje v svetu. Čeprav se je Velika Britanija že nekako sprijaznila z zahtevami Singapura, je vendar do sporazuma najbrž še daleč. Obe delegaciji se namreč ne moreta zediniti, kdo bi imel pravico odločati o varnostnih ukrepih v primeru notranjega prevrata.

Ta točka pa je pravzaprav za Veliko Britanijo najbolj pomembna. Za njo je Singapur v Aziji isto kot Gibraltar v Sredozemlju. Sprememba političnega režima pa bi lahko imela za Britance zelo dalekosežne posledice. Singapur ima kot veliko pristaniško mesto zelo močan delavski razred, ki bo imel v prihodnjih letih nedvomno odločilno vlogo pri razvoju tako imenovanega singapurskega gibanja.

JUGOV O ODNOSIH Z BALKANSKIMI DRŽAVAMI

Predsednik bolgarske vlade Jugov je te dni v govoru pred Narodnim sobranjem obširno obravnaval odnose med Bolgarijo in balkanskimi državami. Glede Jugoslavije je dejal, da se bo bolgarska vlada tudi v prihodnje prizadevala utrditi stike z njo na podlagi medsebojnega spoštovanja in nevmene

šavanja v notranje zadeve. Tudi glede nekaterih različnih gledišč o vprašanjih stikov med socialističnimi državami in glede temeljnih vprašanj marksizma-leninizma je zatrdil, da se lahko stiki med Jugoslavijo in Bolgarijo zboljšajo in razširijo. Pri tem pa seveda ni pozabil poudariti, da je nadaljnje sodelovanje med obema državama odvisno tudi od »odnosa jugoslovanskih voditeljev do teh vprašanj.« Jugov je na koncu pripomnil, da so dosegli nekaj pozitivnih uspehov tudi glede izboljšanja stikov med Bolgarijo, Grčijo in Turčijo.

POGODBA O FUNKCIJI SOVJETSKIH ČET V VZHODNI NEMČIJI

Sovjetski zunanji minister Gromiko in vzhodnonemški zunanji minister Bolz sta v Berlinu podpisala pogodbo o »začasnem bivanju« sovjetskih čet v Vzhodni Nemčiji. Po podpisu pogodbe je načelnik vzhodnonemškega tiskovnega urada izjavil, da bo podpisani sporazum utrdil suverenost demokratične republike Nemčije. Vsebinsko sporazuma bodo objavili naknadno.

V EGIPTU BODO VOLILI KONEC JULIJA

Iz Kaira poročajo, da je egiptovsko notranje ministrstvo objavilo besedilo zakona o prvih parlamentarnih volitvah po revoluciji leta 1952. Parlamentarne volitve v Egiptu bodo konec julija letos. Izvedli jih bodo po sistemu absolutne večine. Za poslance bodo lahko volili tudi ženske.

avtobusi, ki pa niso mogli popolnoma nadomestiti tramvajev in trolejbusov.

Zaradi stavke pa je nastala tudi politična kriza, ki je zajela stranke, ki so zastopane v tržaškem občinskem odboru (krščanska demokracija, socialdemokrati in republikanci). Republikanci so sredi tedna namreč prekinili svoje sodelovanje z občinskim odborom in v vseh občinskih ustanovah, v katerih so zastopani, zaradi zadržanja socialdemokratskih članov v upravnem odboru ACEGAT, ki so podali svojo ostavko. Nič čudnega torej, če so si spriči zaostritve položaja in stavke sledili številni sestanki in mrzlična pogajanja omenjenih političnih skupin.

Vladni generalni komisariat v Trstu je te dni izdal poročilo o stanju prebivalstva na Tržaškem. Po tem poročilu je bilo na Tržaškem ob koncu lanskega leta skupno 310.294 stalno bivaajočih oseb (v tržaški občini 285.530).

OBČINSKE KONFERENCE SZDL

Vsebinsko delo

(Nadaljevanje s 1. strani)
vsem subjektivnim in objektivnim pomanjkljivostim dela vendarle v znatni meri prispevale pomemben delež k uveljavljanju komunalnega sistema in družbenega upravljanja. Dejstvo, da je danes na področju občine Divača od 3467 volivcev 87,4% članov SZDL in na področju občine Izola že 3977 članov SZDL (čeprav bi jih lahko bilo zlasti v slednji še več) kaže, da se državljani preko Socialistične zveze vse bolj vključujejo v aktivno javno življenje. Z drugimi besedami: družbeno upravljanje, ki se vedno bolj uveljavlja, sili naše državljane, da vstopajo v krog aktivnih članov naše socialistične družbe.

Delo osnovnih organizacij SZDL v preteklem letu je bilo na divaškem področju usmerjeno v reševanje številnih družbenih nalog, predvsem pa v razpravljanje o vprašanjih povečanja kmetijske in industrijske proizvodnje ter v aktivizacijo prostovoljne delovne sile za izvrševanje komunalnih del. Glede slednjega so dosegli

najboljše uspehe v divaški občini, saj so opravili v preteklem letu 29.671 prostovoljnih delovnih ur in ustvarili nad 3 milijone in pol dinarjev vrednosti. Glede prostovoljnega dela pa se v Izoli ne morejo pohvaliti, ker je bilo v celotni občini opravljenega manj prostovoljnega dela kot v vasi Lokve, kjer so opravili 6647 delovnih ur za zgraditev napajališča in drugih komunalnih naprav.

Če upoštevamo, da mora SZDL skrbeti za politično vsebino dela družbenih organizacij, da mora za lastno organizacijsko utrditvijo preiti na višjo razvojno stopnjo in v še večji meri povečati svojo dejavnost, je nujno, da osnovne organizacije SZDL poglobijo vsebino dela. V vse večji meri se morajo posvetiti reševanju lastnih organizacijskih nalog, kakor tudi pomagati tako družbenim organizacijam, kot lokalnim upravnim organom in kmetijskim zadrugam. Osnovnim organizacijam — tako so sklenili na obeh konferencah — ne sme biti vseeno, kako delajo KZ, krajevni odbori, komisije in sveti, kakšno je gospodarsko, strokovno in politično stanje v posameznih podjetjih itd. Zato so delegati obeh konferenc sprejeli vrsto sklepov, med katerimi so najbolj pomembni tisti, ki so postavljeni na ugotovitvi, da morajo biti osnovne organizacije SZDL nosilec vsega gospodarskega in političnega življenja in to predvsem na vasi.

Razen povečanega sodelovanja s kmetijskimi zadrugami, bo ena najvažnejših prihodnjih nalog odločno reševanje vprašanja obrtništva. Dejstvo, da je stanje obrtništva v našem okraju precej perez, narekuje, da bi predvsem v Brkinih kmetijske zadruge ustanovile uslužnostne obrtne delavnice in vanje pritegnile tiste obrtnike, ki sedaj delajo v poklicih, ali pa kot obrtniki v industriji, pa njihovo delo na teh področjih ne daje tistega gospodarskega učinka, kot bi ga dalo v okviru obrtništva.

Só pojavi, ki kažejo na določene pomanjkljivosti v delu delavskih svetov in njihovih upravnih odborov. Ne gre le za to, da bi Socialistična zveza kot organizacija stalno opozarjala na te pomanjkljivosti, pač pa tudi za to, da bi člani SZDL kot organi družbenega upravljanja stremeli za povečanjem proizvodnosti obrata, kakor tudi storilnosti posameznika, da bi bili tarfni in premijski pravilniki ter norme realne, da bi se sproti odstranjevali vse napake itd.

Mnogo časa sta konferenci posvetili vprašanju mladine. S kateragakoli stališča so delegati o tem razpravljali, vedno so prišli do istega zaključka: vse preveč govorimo o mladini, marsikdaj celo v taki obliki, kot da je »mladina naš posebni problem«. Vedno sprejemamo zaključke, nikdar pa ne priznavamo, da potrebuje mladina ne samo blagohotnih kritik in napotkov, pač pa tak način dela te ali one družbene organizacije, ki bo mladinkam in mladincem vzbudil zanimanje za družbeno delo. Kaže, da sta obe konferenci uvideli, da bo potrebno začeti res delati z mladino, ne pa samo razpravljati o njej in to marsikdaj v taki obliki, da se mladini odrekajo njene osnovne kvalitete, ki so pravzaprav zaklad vsakega naroda.

Temeljito celodnevno delo občinskih konferenc, ki pa sta žal bili številčno dokaj šibki — lahko bi nanje povabili več delegatov in gostov — je vsekakor eno najpomembnejših letošnjih političnih akcij po naših občinah. Dejstvo, da so delegati razen izključno organizacijskih vprašanj razpravljali tudi o problemih kmetijstva, poslovanja podjetij in strokovne usposobljenosti ljudi, ter pri tem sklenili, da bodo aktivneje delali in seznanili vse člane SZDL z referati, razpravo ter sklepi občinskih konferenc, kaže, da je Socialistična zveza dobila v koprskem okraju svojo pravo vsebino dela.

Ureja uredniški odbor. — Glavni urednik Stane Skrabar. — Odgovorni urednik Rastko Bradaška. — Za tisk odgovarja Franc Zdešar.

Novice s Tržaškega

Zene na Tržaškem so lepo proslavile mednarodni praznik žena. Razne prireditve so bile v mestu, v tovarnah in podjetjih ter podeželskih vaseh. Med najlepše pa spada osrednja proslava, ki jo je priredila ženska sekcija Neodvisne socialistične zveze v nedeljo, 10. marca, v dvorani stadiona »1. maj« pri Sv. Ivanu v Trstu.

V Dolini je bila skupna proslava v petek, 8. marca, pod okriljem tukajšnjega pevskega zbora »N. Vodnik«. Sodelovali so vaški pevski zbor, dolinski godalni kvartet ter vokalni duet. V prijetnem vzdušju se je nato razvila prosta zabava, pripravljali odbor pa je številnim udeleženkam priredil malo zakusko.

V Borštu je tudi lepo uspeša prireditve, ki jo je v soboto organizirala folklorna skupina »Breg« s sodelovanjem dolinskega pevskega zbora, kvarteta in dueta ter malih recitatorjev.

Na osrednji proslavi v dvorani na stadionu »1. maj« pa so sodelovali ženski kvartet »Večernica«, ženski pevski zbor »I. Cankar«, gojenci baletne šole SNG, folklorna skupina »Breg« ter gojenci Glasbene Matice.

Tudi v nedeljo je bila skupna proslava v Križu. Sodelovali pa so pevski zbor, člani dramske skupine in recitatorji.

Delavke raznih podjetij so ob tej priliki poslale ministrstvu za delo in zvezi industrijalcev resolucije,

V nekaj vestah

ADIS ABEBA — Ameriški podpredsednik Nixon je prišel na uradni obisk v Etiopijo in se je razgovarjal o možnostih, da bi Etiopija sprejela vojaško in gospodarsko pomoč ZDA. Cesarju Haile Selassieju je izročil osebno pismo ameriškega predsednika Eisenhowerja.

TOKIO — Na Japonskem je znova stavkalo več kot 160 tisoč rudarjev. Stavkali so tri dni. Zaradi zastoja na železnici ni moglo oditi na delo več milijonov delavcev, ker so stavkali tudi železniški uslužbenci. Namen teh stavk je, da bi dosegli zvišanje plač in sporazum o socialni zaščiti delavcev.

PARIZ — Ta teden so rudarji večine francoskih rudnikov izvedli 24-urno protestno stavko zaradi nezadostnega zvišanja med rudarjev in dnevnih kopih. Napovedujejo, da se bodo začela kmalu pogajanja za ureditev tega vprašanja.

BAGDAD — Poročajo, da bodo naftovodi od Kirkuka do Sredozemskega morja popravljani do prihodnje nedelje. Naftovodi so bili poškodovani ob napadu na Egipt. Hkrati popravljajo tudi sirske naftovode.

TOKIO — Japonsko ministrstvo za zunanje zadeve je izročilo noto vladi SZ. V tej noti zahtevajo, naj bi SZ ustavila poskuse atomskega orožja.

v katerih zahtevajo, naj se uveljavi zakon o enakih plačah in medzah delavk in delavcev za enako delo.

Pretekli teden sta bili v Trstu dve večji stavki. Stavkali so uslužbenci zavarovalnih ustanov in uslužbenci občinskega podjetja ACEGAT (voda, luč, plin, tramvaj).

Stavka uslužbencev zavarovalnih ustanov je trajala pet dni. Stavkali so proti uveljavitvi novih zakonskih predpisov glede njihovega gmočnega in normativnega položaja. Po teh predpisih bi bile okrnjene dosedanje pravice, ki so si jih ti uslužbenci pridobili v prejšnjih letih.

Velikega pomena pa je stavka pri ACEGAT. Spor med uslužbenim osebjem in vodstvom tega podjetja že dolgo traja. Zdaj je dosegel svoj višek. Ves teden niso vozili po mestu tramvaji in trolejbusi, druge usluge, kakor n. pr. dobava plina, pa so bile znatno omejene. Za prevoz potnikov so kolikor toliko preskrbela zasebna podjetja s svojimi

Izrael se je umaknil, problemi so ostali

Po dvomesečnem zavlačevanju izpolnitve sklepov Glavne skupščine OZN je Izrael končno umaknil svoje čete s področja Gaze in s strateških točk ob Akabskem zalivu. Na izpraznjena področja so takoj vkorakale varnostne sile Združenih narodov. Trojna suška pustolovščina se je tako zaključila tam, kjer se je začela, vmes pa je nekaj sto milijonov dolarjev materialne škode, na stotine človeških žrtev in kdo ve koliko razrahljanih živcev.

Toda kakor imajo tragedije po navadi svoj epilog, tako ima tudi suška drama svojega. Združeni narodi so sicer dosegli ogromen uspeh, ko so ohranili človeštvu mir in uveljavili izpolnitev svojih sklepov, toda predvidevanja, da bo mejna črta med Izraelom in Egiptom tudi po vkorakanju čet OZN na sporna področja napravila diplomatsko še mnogo sivih las, so se žal uresničila. V Gazi so se namreč začele demonstracije prebivalstva, ki zahteva vrnitev egiptovske uprave. Zavzele so celo tak obseg, da so morale čete OZN streljati čez glave demonstrantov in uporabiti solzivi plin. Hkrati se je povečala dejavnost egiptovskih komandosov (prostovoljcev, ki odhajajo na izraelsko ozemlje s sabotažnimi nameni).

Položaj se je znova zaostрил in obe neposredno zainteresirani

državi (Egipt in Izrael) zahtevata od OZN nekaj, kar si je povsem nasprotno. Medtem ko je Egipt že imenoval svojega vojaškega guvernerja v Gazi in protestiral pri OZN, »da dejavnost sil OZN ni v skladu z njihovo pristojnostjo«, zahteva Izrael mednarodno nadzorstvo nad tem področjem in na vse grlo zatrjuje, »da ne bo nikoli dovolil vrnitve egiptovske uprave na to področje.

OZN se je tako znašla v težkem položaju. Njene čete so še vedno samo na egiptovskem ozemlju, kajti Izrael ni dovolil, da bi zasedle demarkacijsko linijo tudi na izraelski strani, čeprav je bil to nasvet Glavne skupščine. Razumljivo je, da se Egipt upira samo enostranskemu izpolnjevanju sklepov OZN in da bo verjetno zahteval takojšen umik varnostnih čet OZN iz zasedenega področja. Vprašanje pa je, kaj bi nastalo, če bi čete OZN v sedanjem napetem položaju zapustile sporna področja in do kakšne mere sploh lahko sežejo njihove kompetence.

Ob vsem tem je treba na prvem mestu poudariti, da čete OZN niso okupacijska vojska, temveč so se nastanile ob demarkacijski črti le zato, da bi ustvarile ugodnejše vzdušje za obravnavanje spornih vprašanj med Izraelom in njegovimi arabskimi sosedi. Le-ti pa morajo strogo spoštovati sporazum

o premirju, kar je pravzaprav tudi edina pot za ureditev medsebojnih sporov. Če jima bo pri tem potrebna pomoč oboroženih sil OZN, jo imata seveda pravico zahtevati. Toda čete OZN lahko store ta korak le z njuno privolitvijo. V nasprotnem primeru bi samo kršile poslanstvo, ki jim je bilo zaupano. V zvezi s tem je generalni tajnik OZN Hammarskjöld tudi odločno zavrnil zahtevo Izraela, naj bi čete OZN prevzele civilno in vojaško upravo v Gazi, ker so to področje že leta 1949 izročili v upravo Egiptu. To jasno kaže, da se OZN noče vmešavati v obravnavanje starih in novih sporov med Izraelom in Egiptom, marveč hoče le zagotoviti spoštovanje določb o premirju iz leta 1949. Prav tu pa je tudi ključ izhoda iz sedanjega položaja. Če ne bi bilo vdora v Suez, bi imel Izrael lažje stališče, ker ne bi imel toliko spornih točk in ne tako upravičeno razjarjenih partnerjev. Toda napadalec mora pač računati s posledicami svojih avantur in popraviti, kar se popraviti da. Seveda pa smo lahko prepričani, da bo Egipt ob podpori OZN v tem primeru realistično gledal na položaj in si prizadeval rešiti sporna vprašanja v obojestransko korist, kar bo hkrati tudi pomemben prispevek k utrditvi miru v svetu.

BOGAT RIBJI LOV V PORTOROŽU

Vztrajnost je bila poplačana

Ze nekaj dni so piranski ribiči, člani delovnega kolektiva podjetja »Ribič« v portoroškem zalivu sledili veliko jato morskih lipanov — izredno okusne in cenjene bele ribe, ki ji pravijo poitalijansko »ševoli«, Hrvatje pa »skočce«. Skočce zato, ker se v strahu za svoje življenje mečejo izredno visoko v zrak in preskakujejo vse ovire v vodi. Zato tudi ribiška mreža ne pomaga veliko, če ni dvignjena nad gladino vsaj za dve ali tri pedi.

Sledili in lovili so torej piranski ribiči te ribe, pa jim nekako kar niso mogli do živga. Nekajkrat so zaman vrgli mreže — ne pravijo kar tako, da je ribji lov kot loterija: včasih po cele mesece ribiči ne zaslužijo niti za neslan krop, včasih pa v dveh, treh dneh vse to povrnejo, nadoknadijo in še obogatijo. To velja še prav posebno za zvrst ribolova, s kakršnim se ukvarja prav piranski »Ribič« — z lovom na tune. Podobna zadeva je tudi z morskimi lipani.

Minuli petek jim je končno le »padla sekira v med«, kot pravimo. Okrog poldne so na jugu portoroškega zaliva obkolili omenjeno jato in jo uspeli opasati z mrežami-velikankami: nad kilometer so dolge in zelo globoke. Nato so pritisnili k obali in začeli stiskati mreže.

To je zavrelo v obroč! RIBE so na vse pretege iskale prsto pot in se poganjale sem in tja po z mrežami opasanem prostoru, skakale iz vode in se zbegano gnetle na površini vode, ki je kar vzvetele in srebrno zablestela v žarkih zgodnjega pomladanskega sonca.

Ribiči so vrgli še nekaj mrež in napravili okoli prvotnega še nekaj obročev. Dno je tamkaj namreč kamnito, skalnato, ribe pa porabijo in izkoristijo že najmanjšo vrzel za beg iz smrtnega obroča. Toliko jih je in tako pritisnejo v tako vrzel, da mreža ne more več do tal — ribe jo na paničnem begu pred smrtjo dobesedno držijo na svojih hrbtih. Zato so ribiči hitro pritisnili h kraju, nekaj pa se jih je v gumijastih oblekah pognalo v vodo in odganjalo plen proti sredini obkoljenega prostora.

Potem je začel lov. Neverjetno, kdor tega ni videl, ne bi mogel verjeti! Bolj ko so ribiči zajemali s saki in jerbasi ribe iz vode in jih metali v velike čolne, ki so se kar pred očmi polnili, bolj je kazalo, da je vedno več rib v vodi. S srebrnim zakladom so napolnili kar tri velike čolne — v vsakem je bilo nad vagon rib! Prav do roba so se potopili čolni v vodo, tako so bili naloženi.

Blesteči plen pa je tudi v čol-

nih kar naprej in še dolgo srebrno vztrepetaval in odseval v sončnih žarkih — večni krogotek življenja: nižja vrsta s svojim izgorjenim življenjem, s svojo smrtjo, prispeva delež k ohranitvi in vzdržuje pri življenju višjo vrsto — človek si je znal podrediti in obrniti sebi v prid vso naravo. V skrbi za svoj obstoj človek tudi sredstva za pridobivanje vedno bolj izpopolnjuje: danes imajo tudi naši pomorski ribiči najmodernejše elektronske priprave za iskanje rib, imajo do viška mehanizirane priprave za ribolov.

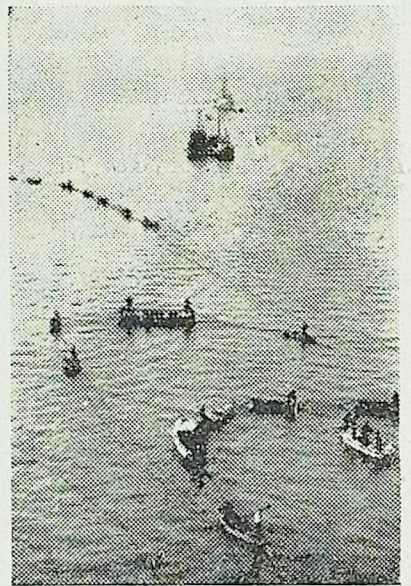
To pa še ne pomeni, da gre človek za uničenjem nižje vrste. Čeprav se ta tudi sama obnavlja, pa dela človek vse, da pri tem naravi pomaga. Zato tudi ribolov ni danes več nekakšno mehanično enostransko delo, marveč je skupek

skladnih vsestranskih postopkov, treba je veliko proučevanja, sodelovanja strokovnjakov-oceanografov, treba je za uspešen lov tudi zelo veliko znanja. Zato je naš ribiški poklic postal že kar prava znanost in tudi ta naša bogata gospodarska veja sloni na trdnih temeljih — tako pri podjetju »Ribič« v Piranu, kot pri »Ribi« v Izoli.

H koncu še to: piranski ribiči so to popoldne kar tako »mimo-grede« zaslužili okrog pet milijonov italijanskih lir, ker je bil več del velikega ulova že vnaprej pogodbeno prodan v Trst, pa še za domače tržišče jih je dovolj ostalo. Seveda pa je ta vsota relativna, ker se to pripeti vsako sezono komaj enkrat — le redko tudi drugič uspejo zajeti kako manjšo jato. R. B.

Povezava Kopra z zaledjem bo dobra

Na svoji zadnji seji minulo soboto je okrajni svet za promet razpravljal med drugimi zadevami posebno o kritičnem stanju voznega parka po naših avtobusnih podjetjih. Obveznosti domačih dveh avtobusnih podjetij (Slavnik Koper in Primorje Piran) so namreč tako velike, da s svojim sedanjim, po večini že zelo iztrošenim voznim parkom, težko zadostata vsem zahtevam. Dejstvo, da je ves domači promet usmerjen samo na avtobuse, naša avtobusna podjetja posebno v tako imenovanih konicah silno obremenjuje.

Ribiška čolnarska flota podjetja »Ribič« iz Pirana je z mrežami-velikankami obkolila področje pri Portorožu, kamor se je zatekla velika jata morskih lipanov.

Zjutraj, opoldne in zvečer so naši avtobusi tako zelo angažirani, razen tega pa tako natrpani vedno, da voznja z njimi že ni več kulturna zadeva, marveč čisto navadno, toda nujno zlo.

Delno bo tej stiski nekoliko pomagalo avtobusno podjetje SAP Turist biro iz Ljubljane, ki je prevzelo precejšen del prog na relaciji Ljubljana—Piran—Ljubljana. Koprsko podjetje Slavnik čaka v nastopajoči sezoni težka naloga: uvedba urbane povezave Kopra, krožna proga preko Semele in mimo bivše železniške postaje nazaj v Koper, dalje uvedba tako imenovane tramvajske avtobusne povezave Kopra z Izolo, Skofijami in Ankaranom. Teh predvidenih nalog pa ne bo mogoče izpeljati, v kolikor ne bo podjetje dobilo še nekaj novih vozil, ker sedanji park še zdaleč niti

izven sezone ne more zadovoljiti vseh potreb.

Pogovorili so se tudi o potrebi postavitve dveh novih sodobnih črpalk na področju okraja in to v Kozini, kjer je sedanja primitivna postrežba zlasti številnih tujcev, ki prihajajo in odhajajo čez bližnji mednarodni obmejni blok na Pesku, in pa zastarela bencinska črpalka, ki bo kmalu muzejska zanimivost, že prava sramota za naš turizem. Potreba za takšno moderno črpalko skupaj s servisno postajo pa se kaže tudi v Divači nekje okoli novega cestnega križišča, ker so tudi tamkaj v bližini obmejni prehodi za vozila. Za postavitve obeh servisnih postaj so sklenili zainteresirani domače podjetje Istrabenc in pa Petrol v Ljubljani. Potrebne investicije bi znašale predvidoma okrog 20 milijonov dinarjev.

Vlačilec »Pluton« v Kopru

Ze nekaj mesecev je bil privezan v koprskem pristanišču parni vlačilec »Pluton«, ki ga je konec lanskega leta nabavila Vodna skupnost v Kopru. Te dni je »Pluton« odplul v Piran, kjer ga bodo v ladjedelnici potegnili na suho ter ga popravili in mu dali lepšo podobo. Tako bo čez dober mesec že lahko začel z delom in izpopolnil vrzel v plovnem parku ob obali Slovenske Istre, kjer se že dalj časa kaže potreba po vlačilcu za remorkažo plovnih objektov ob obali severne Istre. Vlačilec »Pluton« je bil zgrajen leta 1908 v ladjedelnici »Danubius« (današnji »3. maj«) na Reki in ima 33,60 BRT. Dolg je nad 19 metrov, poganja ga parni stroj s 175 KS, s katerim lahko razvije brzino nad 10 milj na uro. V svoje skladišče sprejme 12 ton premoga in 4 tone vode, kar vse potrebuje za pogon. Na vlačilcu je 6 članov posadke, ki

imajo vsak svojo kabino. Razen vlačilca »Pluton« ima sedaj Vodna skupnost v Kopru eno maono v jekleni izvedbi in dve leseni maoni, skupna nosilnost vseh treh pa je 260 ton. Razen tega ima še jekleno klapeto, to je specialni plovni objekt za nasipavanje podvodnih nasipov, ker ima dno, ki se avtomatsko odpre in tako strese material, ki ga nosi, na morskno dno. Nosilnost te klapete je 35 m³ kamna. V popravilu je še en manjši motorni vlačilec, medtem ko je v Remontni ladjedelnici Splošne plovbe v Piranu v gradnji velik sesalni bager, ki bo dograjen do 1. maja letos. Vsi ti objekti so potrebni pri izvajanju predvidenih melioracijskih del v Stanionskem zalivu severno od Kopra, kot tudi za dela pri razširitvi koprškega pristanišča. Razen tega je nabava vlačilca in maon posebno važna za vključitev Kopra v linijsko plovbo večjih ladij od 1500 ton nosilnosti, ki zaradi plitvega pristanišča za sedaj ne morejo pristajati. Zato predvidevajo uporabiti vlačilec in maone tudi za prekrčevanje blaga iz večjih ladij, ki bi se zasidrale pred pristaniščem. Pojava vlačilca in koprskem pristanišču je sicer skromna, vendar pa pomembna dopolnitev plovne parka v Slovenskem Primorju, ki kaže, da rastejo napore za uveljavljanje Kopra kot tovrstnega pristanišča.

M. G.

V PIRANSKI LADJEDELNICI POPRAVLJAJO IN GRADIJO ŽELEZNE LADJE

NA DOBRI POTI

9. marca je »Remontna ladjedelnica Splošne plovbe« popravljala večje število jeklenih ladij, med katerimi je največja »Neretva«, last »Splošne plovbe« iz Pirana. »Neretva« ima 3871 BRT in 6663 ton nosilnosti ter je bila zgrajena 1911. leta. Razen »Neretve« je bila privezana »Gorenjska« (892 URT in 1312 ton nosilnosti, zgrajena leta 1947), prav tako last »Splošne plovbe«. Na obeh ladjah so izvršili po-

VSE OKROG morja

REMONTNA LADJEDELNICA SPLOŠNE PLOVBE

v Piranu je februarja izročila izol-skemu podjetju »Riba« dve ribiški ladiji, »Vesno« in »Zaržo«, ki ju je zgradila znanjo. Dolgi sta po 16 m in vsaka stane 17,6 milijonov dinarjev. Podjetje ima sedaj 18 ribiških ladij.

V februarju so v ladjedelnici popravljali več železnih ladij, med njimi ladjo Jadranske linijske plovbe »Knin«. Sedaj gradi ladjedelnica nov, 27 m dolg plovni objekt za velik sesalni bager Vodne skupnosti iz Kopra. Splovljen bo letos pred 1. majem. Za »Dunavski Lloyd« iz Siska je ladjedelnica prevzela zgraditev dveh tankerjev, ki bosta imela po tisoč ton nosilnosti.

POČASI — PA GOTOVO!

V letošnjem januarju so obalne ladje Splošne plovbe prepeljale 750 ton sečoveljskega premoga iz koprškega pristanišča v Benetke. To je prvi večji izvoz, odkar je Slovensko Primorje priključeno FLRI. Sečoveljski rudnik bo v letošnjem letu izvozil 7000 ton premoga v Italijo preko pristanišča Slovenskega Primorja, predvsem preko Kopra in Pirana.

BREZPLAČNE VOŽNJE PO MORJU

Slovenska srednješolska mladina dopisuje s posadkami nekaterih ladij Splošne plovbe. Pravimo, da je ladjo »posvojila« in dijaki jo v mislih spremljajo na njeni vožnji po raznih morjih sveta.

Da bi se stiki šolske mladine s posadkami njenih ladij še bolj razvili in dopisovanje poglobilo, je upravni odbor Splošne plovbe odobril za tri najbolj vnete dopisovalce daljše brezplačne vožnje po Jadrani. Kandidate za nagrado bodo predlagali kapitani ladij, izbrala pa jih bo posebna komisija pri Splošni plovbi v Piranu. Nagradjeni bodo o velikih počitnicah potovali na eni izmed njenih motornih jadrnic.

Zato vabi Klub pomorščakov LRS predvsem naše srednje in strokovne šole, naj »posvojijo« eno izmed desetih ladij dolge in velike obalne plovbe. Imena ladij so naslednja: Rog, Pohorje, Zelengora, Gorica, Kornat, Bihač, Ljubljana, Neretva, Gorenjska in Martin Krpan. Pišite posadki izbrane ladje c/o Splošna plovba, Piran.

MLADINSKI IZLETI Z m/j »BURJO«

Splošna plovba v Piranu name-rava v času »majniških izletov« prirejati za našo šolsko mladino enodnevne izlete ob zapadni obali Istre in Kopra v Pulj oziroma v obratni smeri iz Pulja v Koper. Spotoma bi se izletniki ustavili v vseh pomembnejših obalnih mestih ter si ogledali tamkajšnje zanimivosti. Zgodaj zjutraj bi se vkrcali v Kopru, dosegli pa bi Pulj še pred odhodom večernega vlaka. Naslednje jutro bi se druga skupina vkrcala v Pulju ter bi zvečer izstopila v Kopru. Celodnevna vožnja brez prehrane bi stala 300 dinarjev za osebo, če se bo prijavilo najmanj 50 dijakov.

Pobudo Splošne plovbe, ki bo z navedenimi zneski krila komaj del pogonskih stroškov, bodo naše šole gotovo upoštevale ter se z veseljem poslužile take ugodne prilžnosti.

(Po biltenu št. 1/57 Kluba pomorščakov LRS)

TEDENI DNI PO Jugoslaviji

S svedrom specialne vrtnalne garniture so dosegli GLOBINO 4.444 METROV NA NAFTINEM PODROČJU V ČRNOGORSKEM PRIMORJU. To je jugoslovanski in obenem evropski globinski rekord. To vrtno so naredili z vrtnalo garnituro »Tornado«, ki je izdelek General Motorsa in jo poganja šest močnih Dieslovih motorjev. Stroški vrtnanja znašajo več deset milijonov dinarjev, kar pa predstavlja le nizko postavko ob upoštevanju vrednosti, ki jo bomo dosegli z eksploatacijo vrtnice. Strokovnjaki namreč menijo, da so na tem področju tako bogata ležišča nafte, kot so na arabskih obalah.

184 MILIJARD DINARJEV SMO INVESTIRALI V IZGRADNJO ŽELEZARN, KOKSARN IN RUDNIKOV. Po mnenju združenja železarn Jugoslavije pa bi rabili še 17 milijard dinarjev za izpopolnitev tako imenovanega prvega programa izgradnje. Vrednost bruto produkta železarn se je zaradi izgradnje novih in obnove dosedanjih povečala ob koncu lanskega leta za 450 milijard dinarjev. Lani je začelo obratovati več novih tovarov, do konca prvega letošnjega tromesečja pa bodo začeli obratovati plavž v železarni v Nikšiću, industrijske naprave za pocinkanje pločevine in patentirana peč za žico v jesiški železarni, medtem ko bodo v železarni Ilijaš pri Sarajevu začeli izdelovati kokile.

V termoelektrarni Konjščina pri Zagrebu bodo namestili enega izmed PRVIH PARNIH KOTLOV DOMACE IZDELAVE. Ta parni kotel bo delal v sklopu drugega turboagregata, ki ga dokončujejo v tovarni »Jugoturbina«.

Parni kotel in pripadajočo opremo je izdelala tovarna parnih kotlov v Zagrebu. Prvi tak kotel so pred dnevi namestili v kranjski tovarni »Tiskarina«.

MILIJARDO DVE STO MILIJONOV DINARJEV BOMO LETOS PORABILI ZA GRADNJO 55 SO-DOBNIH RIBIŠKIH LADIJ. Te ladje bodo zgrajene do konca leta 1959 in bodo last ribiških organizacij puljskega, reškega ter zadrškega okraja. Sodijo, da bodo te ladje omogočile večji ulov rib najmanj za 4500 ton na leto.

JUGOSLOVANSKA TRGOVSKA MORNARICA IMA 325 LADIJ S 326.000 BRUTO REGISTRIRSKIMI TONAMI. Skupna nosilnost teh ladij je 460.000 ton. Pred vojno smo sicer imeli ladjevje s 403 tisoč bruto registrirskimi tonami, kar je znatno več od sedanjega stanja, vendar pa moramo upoštevati, da smo ob osvoboditvi imeli trgovsko mornarico s 140 tisoč brt. Lani je jugoslovanska trgovska mornarica dobila 9 novih ladij. V domačih ladjedelnicah so zgradili tudi prvi turbinski ocean-ski ladiji »Drvar« in »Rudnik« kakor tudi luksuzno potniško ladjo »Jugoslavija«.

Veliki čoln bo kmalu poln — nad deset tisoč kg lepih belih rib so ribiči že nametali vanj, bili pa so kar trije taki polni čolni. Bogati plen, ki so ga toliko časa lovili in s težavo izrgali morju, so ocenili, da ga je za nad tri vgone.

kako upravljamo

Kmetijske zadruge delajo letne obračune

V IZOLI ...

Kmetijska zadruga v Izoli dela na področju, na katerem je 712 kmetijskih gospodarstev, od katerih je 511 vključenih v združništvo. V glavnem se kmetje bavijo z vinogradništvom, saj je na izolskem področju zasajenih 2.700.000 trt, ki dajo nad 1.400.000 litrov vina letno. Medtem ko je bil povprečni dohodek na trto leta 1955 okrog 38 dinarjev, se je lani zmanjšal na 25,5 dinarjev. To zmanjšanje je bilo predvsem posledica dejstva, da lani niso obdelali približno tretjine trt zaradi pomanjkanja delovne sile.

Nerazveseljiva pa je ugotovitev, da je goveje živine iz leta v leto manj, predvsem zaradi tega, ker kmetovalci popolnoma neupravičeno menijo, da se ne splača gojiti živino zato, ker je krma predraga. Lani je kmetijska zadruga prodala okrog 300.000 paradižnikovih sadik in s tem v znatni meri pri-

pomogla k širjenju te dokaj domnoške kulture. Letos pa bo z gradnjo toplih gred še v večji meri vplivala na kmetovalce, da bodo povečali obseg paradižnikovih nasadov, ker so paradižniki zelo iskana surovina izolske predelovalne industrije. Lani zadrugi ni uspelo zadovoljivo izvesti akcijo škropljenja in čiščenja sadnega drevja. Zato je še vedno vprašanje obnove sadjarstva eno izmed najpomembnejših nalog KZ v prihodnjem letu. Zadruga ima 2 traktorja in si je lani nabavila 3 freze ter škropilnico. Letos nameravajo ustanoviti tudi mehanično delavnico, ki bo izvrševala usluge kmetovalcem in jim omogočila, da bodo njihove strojne naprave ob vsakem času sposobne za poljska dela. Zadruga namerava nabaviti deset panjev čebel in s tem ustvariti temelje čebelarstvu.

Na občnem zboru so razpravljali tudi o lanskoletnem poslovanju in

ugotovili, da so lani odkupili 400 ton več pridelkov kakor leta 1955. Vrednost odkupa pa je znašala okrog 84 milijonov dinarjev.

Na občnem zboru so sprejeli nekaj sklepov za nadaljnje delo ter izvolili nov upravni odbor. Njegova naloga bo predvsem znižati proizvodne stroške in povečati kakovost ter izbiro kmetijskih pridelkov.

IN V VREMAH ...

V Vremski dolini je 147 kmetovalcev vključenih v Kmetijsko zadružno Vreme. Le-ta je imela lani nad 66 milijonov dinarjev prometa, s čimer je presegla letni plan za 15 % in naredila 640.000 dinarjev čistega dobička. To prekoračenje plana pa je pripisati predvsem zelo dobri letini sadja. Dobiček, ki so ga lani ustvarili, so zadrugi namenili po vplačili v razne sklade zadruga gradnji poslovne stavbe, ki jo nameravajo v kratkem graditi. Zadruga ima več pospeševalnih odsekov, med katerimi so najboljši sadjarski, živinorejski in čebelarski.

Lani je sadjarski odsek organiziral, vodil in nadziral akcijo za čiščenje in škropljenje sadnega drevja ter pri tem dosegel pomembne uspehe. Vplival je tudi na člane zadruga, da so nasadili nad 2000 novih sadik. Dosegel je tudi znatne uspehe s cepljenjem (Nadaljevanje na 8. strani)

Bilo bi prav ...

... če bi področni hišni sveti v Izoli s sredstvi, ki jih imajo, uredili še pred začetkom turistične sezone pročelja hiš, vrtove in ograje;

... če bi se nekateri upravni odbori izolskih podjetij sestajali izven delovnega časa, da ne bi zaradi sestankov trpela proizvodnja;

... če bi delovni kolektivi morda v okviru prvomajskega tekmovanja sprejeli obvezo, da bodo do 1. maja izdelali tarifne pravilnike, pravilnike o normah in premijah;

... če bi se hišni sveti na področju ObLO Divača seznanili s svojimi dolžnostmi in začeli z delom;

... če bi se roditeljskih sestankov udeleževali tudi očetje in ne samo matere;

... če ne bi dovoljevali nedoletnim otrokom obisk večernih kinopredstav v Divači;

... če bi občinski ljudski odbor v Hrpeljah zamenjal sedanje prometne znake z napisom Hrpelje z novimi, na katerih bi bilo krajno ime pravilno napisano;

... če bi v Piranu pohiteli z izvolitvijo hišnih svetov;

... če bi odpeljali pepel in smeti z dvorišča šolskega poslopja v Portorož na primernejše mesto in to še pred nastopom toplejših dni;

... če ne bi šofer avtobusnega podjetja »Primorje« Piran odpovedal redne proge, kot jo je 3. marca ob 22.45, ker mu je zmanjkalo nafte, in 28. februarja ob isti uri, ko ni hotel odpeljati, češ da ni bilo dovolj potnikov;

... če bi pri domu zadruga zveze v Portorožu uredili vrt, ker je že zadnji čas;

... če bi se člani hišnega sveta in stanovanjci stanovanjskega bloka Semečla št. 18 in tudi še nekaterih drugih blokov zavedali svojih dolžnosti in v redu plačevali najemnine;

... če bi kmetijska zadruga Koper končno le odprla davno obljubljeno trgovsko poslovalnico s sadjem in zelenjavo v Cankarjevi ulici, kjer je zaradi tega že leto dni prazen lokal, kar je predmet vsakokratne razprave množičnega sestanka SZDL IV. mestne četrti Koper;

... če bi pristojni, ki imajo v skrbi ceste, pohiteli in še pred začetkom turistične sezone popravili razrvano cestišče asfaltirane ceste II. reda na vsej dolžini od Senožec do Planine.

V Postojni bo imela svoj sedež

Okrajna združna poslovna zveza za gozdove in les

Pretekli teden so se zbrali v Postojni člani upravnega odbora kmetijske proizvodne poslovne zveze Postojna, ki vključuje kmetijsko združništvo na področju postojnske, pivške in ilirskobistriške občine, da bi razpravljali s člani iniciativnega odbora za ustanovitev poslovne zveze za gozdno in lesno gospodarstvo za okraj Koper o ustanovitvi te poslovne zveze s sedežem v Postojni. Posvetovanju so prisostvovali tudi sekretar OK ZKS Albert Jakopič-Kajtimir, predsednik OZZ Franc Kralj-Petek, ter predsedniki ObLO iz Postojne, Ilirske Bistrice in Pivke.

Po temeljiti razpravi o delovanju kmetijske proizvodne poslovne zveze so sklenili, da bi le-ta imela v prihodnje svoj sedež v Ilirski Bistrici, da bi tudi v bodoče vključevala vsa podjetja, ki se bavijo s pridelavo in prometom kmetijskih proizvodov in da bi pospeševala združništvo. Novoustanovljena poslovna zveza za gozdarstvo in lesno gospodarstvo za okraj Koper s sedežem v Postojni, pa bi vključevala zadruga žagarske obrate, skrbela za vzgojo in varstvo gozdov ter odkupovala in pro-

dajala les. Za izvrševanje odkupa bo zveza odprla odkupne postaje zaenkrat v Pivki, Ilirski Bistrici in Hrpeljah, kasneje pa po potrebi še drugod.

Ština

Za širšo vlogo OBRTNE ZBORNICE

Bilo bi popolnoma odveč, znova govoriti o težavah in napakah, ki so lani vplivale na obrt in njen razvoj v koprskem okraju. Vse te, pa naj, si gre za vključevanje vajencev, cene obrtnih storitev, mreže obrti v okraju, tako imenovane deficitne obrti, obdavčevanja obrtnikov, vključevanje obrtnikov v socialno zavarovanje itd., si je obrtna zbornica prizadevala obvladovati oziroma odstranjevati. Če ji to lani ni vselej uspelo, tedaj ne zadene krivda samo nje in obrtnikov, temveč tudi nekatere pristojne organe ljudske oblasti, pa tudi objektivne činitelje, spriči katerih kratkomalo ni bilo mogoče vsega urediti vedno tako, kot bi bilo morda res najbolj preprosto in učinkovito.

Naj bo kakorkoli že, za preteklo leto smemo glede obrti v okraju, zlasti pa še glede dela okrajne

Obrtne zbornice, katere upravni odbor je o tem poročal na rednem letnem občnem zboru prejšnji četrtek v Kopru, trditi, da smo vendarle prišli tudi v obrti precej naprej. Velikega praktičnega pomena je n. pr. pregled stanja obrtniške mreže v okraju. Ta ne pove samo, katerim obrtnikom kaže slabo, temveč tudi, kje so potrebni določeni novi obrtni obrati. Sedaj Obrtna zbornica res ne bo težko predlagati občinskim ljudskim odborom ali kmetijskim zadrugam ustanovitev te ali one obrtne delavnice v tem ali onem okraju, da bi tako ljudje imeli boljše možnosti posluževati se posameznih obrtnih uslug. To jim bo tem lažje, če bo dosegla v skladu s sklepom na občnem zboru, da se pri občinskih ljudskih odborih ustanove posebne komisije, ki bi skrbale za pravilno upravljanje za razvoj obrti namenjenih skladov.

Na reševanje perečega vprašanja naraščaja v posameznih obrtih bo nedvomno ugodno vplival sklep, po katerem se bo zbornica pred koncem šolskega leta povezala s šolskimi vodstvi in organizacijo LMS, da bi tako v mladini vzbudili zanimanje za določene obrti in jim pravilno prikazali možnosti, ki jih ima v obrti za svoj razvoj in napredek.

Na cene, to tako pereče vprašanje, bo vplival drug sklep, ki se tiče občinskih ljudskih odborov, ki imajo škarje v rokah. Ti naj bi, vsak za svoje področje, določili, kateri obrtni obrati so proizvodnega in kateri čisto uslužnostnega značaja. V skladu s tem naj bi nato določili uslužnostnim obratom razmeroma manjše družbene dajatve, ker je pač možnost »akumuliranja«, da tako rečemo, v enih in drugih zelo različna.

Primerno se nam zdi nadalje mnenje občnega zbora, ki se tiče obdavčevanja starejših, še vedno delavnih obrtnikov. Po tem mnenju naj bi občinski ljudski odbori predpisali zelo starim obrtnikom, katerih delo je v pravem pomenu besede uslugi bližnjim in daljnim prebivalcem, minimalen davek ali jih davka sploh oprostili, posebno če gre za obrt, za katero je težko najti vajenca in je zato v nevarnosti, da kratkomalo odmre.

Na občnem zboru je bilo precej govora tudi o najemninah za obrtne delavnice in o nesorazmerjih v obremenitvah z družbenimi dajatvami. Pri določanju najemnine je zdaj odločilen samo okoliš, v katerem je delavnica, ne igra pa pri tem nobene vloge gradbena in splošna kakovost (stanje) delavnice. Razumljivo je mnenje delegatov, da bi se pri najemninah morala upoštevati tudi kakovost prostora. Glede nesorazmerja v družbenih dajatvah pa navedimo le en primer, ki ga je na zboru omenil neki delegat iz Pirana: pri njih, t. j. v Piranu, so znašale lani družbene obveznosti (v določeni stroki) na enega zaposlenega 64.000 din letno, v Pivki pa n. pr. le 12.000 din. Gotovo, delna razlika je utemeljena, tako velika pa le ne bi smela biti.

Na preskrbo obrtništva s potrebnim materialom in drobnim orodjem, ki povzroča marsikomu še danes sive lase, bo ugodno vplival sklep, naj pridejo obrtniki v potrošniške svete pri tistih prodajalnah oziroma trgovskih podjetjih, ki prodajajo ta material. Tako bo-

do obrtniki lahko vplivali na nabavljanje v trgovskem podjetju, v večje zadovoljstvo prodajalca in kupca.

Za občni zbor je bilo značilno, da je potekel v znamenju solidne razprave, ki je odločno prestopila ozki okvir vase »zabubanega« drobnjakarstva. Nepristranski opazovalec mora delegatom zbora priznati, da gledajo danes tudi že obrtniki sami na svojo dejavnost kot na del splošnega gospodarskega dogajanja in da med njimi ni več še pred nedavnim tako močnih cehovskih teženj.

F. M.

Delo svetov vpliva na družbeno življenje

Na zadnji seji Občinskega ljudskega odbora v Pivki so po kritični oceni dela ljudskega odbora ter njenih svetov in komisij ter po oceni dela družbenih organov upravljanja prišli do zaključka, da najbolje izpolnjujejo svoje naloge sveti in krajevni odbori. Nezadovoljivo pa je delo nekaterih komisij in svetov potrošnikov. Posebej pa je treba omeniti uspehe, ki jih je dosegel občinski svet za šolstvo, prosveto in kulturo, saj je vzbudil zanimanje za šolstvo med prebivalstvom in s tem pripravil šolske odbore za intenzivnejše delo ter za razpravljanje in reševanje njihovih problemov.

Občinski ljudski odbor je sprejel na tem zasedanju tudi osem pravnih predpisov s področja gospodarstva in socialnega varstva. Sprejel je tudi odločbo o ustanovitvi kmetijsko-gospodarske šole v Pivki. To šolo že obiskuje 25 kmč-kih mladincev in mladink. J.

Vetrobran v Marzaneju nad Izolo

Kmetje na področju Strunjana, ki so pridelovalci zgodnjih povrtin, imajo vsako leto težave z mrzlo burjo, ki brije preko Marzaneja v Strunjan. In da bi ublažila delovanje burje, je Kmetijska zadruga Strunjan začela saditi ciprese — vetrobran — po grebenu hriba. Ciprese sadijo v treh vrstah, tako da bodo čez nekaj let postale živi varnostni zid.

Kmetje so odstopili svoja zemljišča za napravo vetrobrana, ki bo tudi v okras njihovi cesti, saj je dolg okoli 7 km. Drevesa tega vetrobrana so last odstopnikov zemljišč.

db

ALI LEKSIKON - ob družbenem planu

V prihodnjih dneh, ko bodo po občinah našega okraja na zborih volivcev, na sestankih SZDL in v obče državljani razpravljali o družbenem planu in proračunu za leto 1957, na željo nekaterih naših naročnikov poljudno tolmačimo nekatere izraze, ki jih v zvezi z družbenim planom predlagatelji pogosto uporabljajo. Za omenjene izraze dajemo preprosta pojasnila v težnji, da bi se izognili teže razumljivim znanstvenim definicijam zanje. — Uredništvo.

Družbeni plan — socialistični način usmerjanja proizvodnje po posameznih panogah gospodarstva in delitev družbenega proizvoda po posameznih vrstah potrošnikov.

Družbeni proizvod — rezultat skupnega dela strojev in strojnih naprav ter delovne sile. Dobimo ga, če od vrednosti prodane proizvodnje odštejemo materialne stroške.

Proračun — razdeljuje sredstva, ki so po družbenem planu namenjena za negospodarske panoge na razne vrste teh panog, kot so n. pr.: šolstvo, zdravstvo, socialno skrbstvo, državna uprava, investicije za te panoge itd.

Družbeni proizvod na enega prebivalca — kaže v primerjavi z drugimi področji gospodarske moči in prizadevanje delovnih ljudi v okraju.

Narodni dohodek — rezultat skupnega dela strojev in strojnih naprav ter delovne sile, toda brez dela, ki se porabi v dobi enega leta za velika popravila strojev in objektov ter za nadomestitev izrab-

ljenih strojev. Narodni dohodek dobimo, če od vrednosti prodane proizvodnje odštejemo materialne stroške in amortizacijo.

Amortizacijski sklad — sredstva, ki jih izdajajo po podjetjih na poseben račun, iz katerega se potem financirajo velika popravila strojev in objektov ter zamenjava dotrajanih strojev in drugih naprav.

Materialni stroški — vsi stroški, ki jih ima podjetje za nabavo surovin in drugih materialov, ki jih rabi pri proizvodnji svojih izdelkov.

Fizični obseg proizvodnje — proizvodnja po količini; na primer, koliko izdelkov napravi tovarna, izraženo v tonah, kosih, litrih, ali drugih merskih enotah.

Tempo investiranja — hitrost, s katero hočemo zgraditi nove objekte. V enem letu lahko zgradimo večje ali manjše število raznih objektov.

Reprodukcijski material — material, ki ga rabimo za predelavo in dodelavo pri proizvodnji izdelkov. N. pr.: kovinska tovarna rabi razne vrste pločevine, jekla, železa itd.

Tehnološki proces — postopek, po katerem izdeluje tovarna svoje izdelke.

Sredstva za samostojno razpolaganje — so sredstva, ki so po družbenem planu dana na razpolaganje delovnemu kolektivu. Ta sredstva razporeja delavski svet v tiste namene, ki so najbolj koristni za podjetje in delovni kolektiv.

Program za rekonstrukcijo — proučitev stanja tovarne, na osnovi katere se ugotovi najnižja višina sredstev, ki so potrebna, da bi jih vložili v dopolnitev tovarne za skladno izkoriščanje vseh njenih zmogljivosti v čim večji meri.

Kooperacija — sodelovanje dveh ali več gospodarskih organizacij pri izdelavi določenega proizvoda.

Konjunktorni dobiček — tisti dobiček, ki ga določeno podjetje dobi pri prodaji izdelkov, po katerih je trenutno veliko povpraševanje in mala konkurenca, ali pa konkurenca sploh ni.

Produktivnost ali proizvodnost dela — merilo, ki nam kaže, koliko znamo izkoristiti stroje in orodje pri delu in koliko znanja ter naporov vlagamo v delo, ki ga proizvajamo.

Norma — količina izdelkov, ki jo lahko delavec doseže s pomočjo stroja in drugih razpoložljivih mu pripomočkov, pri zmernem trudu in ustreznem strokovnem znanju.

(Dalje prihodnjic)

kultura-prosveta

PROGRAM DELA OKRAJNEGA SVETA SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV

Veliko praktičnega in ideološkega dela

Kakor smo že poročali, je bila pred kratkim okrajna skupščina Zveze Svobod in prosvetnih društev, kjer so izvolili delegati nov upravni odbor okrajnega Sveta Zveze ter ožje predsedstvo. Pretekli teden je bila prva seja novizvoljenega odbora pod predsedstvom Ivana Maverjaja. Po zaključkih zadnje skupščine je odbor izdelal in sprejel širši program dela za letošnje leto, in sicer:

★ Po društvi bo treba napraviti točno evidenco stanja članov in strokovnega kadra, s čimer bomo lahko dobili tudi analizo društva, članstva in materialnega stanja.

★ Vsa društva bo treba utrditi organizacijsko in politično, prav tako občinske svete Svobod in prosvetnih društev. Posebno skrb je treba posvetiti društvom v občinskih središčih.

★ Pristopiti je treba k načrtni utrditvi zborov, dramskih odsekov, knjižnic ter ostalih društvenih sekcij. S tem v zvezi bo potrebno so-

delovanje z okrajnim Svetom za prosveto in kulturo za ustanovitev srednje glasbene šole v Kopru in sodelovanje z Gledališčem Slovenskega Primorja za usposabljanje režiserjev. Misli se, da je treba tudi na knjižničarski tečaj, ki naj bi bil v jeseni.

★ Na podlagi točnega pregleda kulturnih domov, njihovega stanja, upravljanja in izkoriščanja bo možno reševati to vprašanje z merodajnimi faktorji.

★ Takoj je treba začeti z organizacijo kulturnoprosvetnega servisa in zagotoviti v ta namen denarna sredstva in ustrezne prostore.

★ Skupno z upravo Radia Koper in upravo Gledališča Slovenskega Primorja bo možno osnovati koncertno poslovalnico za ves okraj.

★ Sodelovanje s festivalnim odborom v Piranu, kjer bo letos potekal prvi festival.

★ Društva in občinski sveti naj prevzamejo vso skrb za programe ob praznovanju 10. obletnice priključitve Slovenskega Primorja k FLRJ.

★ Pri okrajnem Svetu Zveze se bodo formirali trije sosveti, in sicer za glasbo, za dramatik in za knjižnice.

★ Konkretneje bo treba določiti delo odborov Ljudske univerze in

njihove programe dela. LU se lahko tudi preimenuje v odbor za izobraževanje odraslih, kar bi bilo ponekod bolj v skladu s potrebami terena. Temu vprašanju bo posvečena prihodnja seja okrajnega upravnega odbora dne 11. aprila.

★ Zbiranje kronike o dejavnosti vseh društev bo omogočilo sestavo letne kronike občine oziroma okraja.

★ Za »Dan mladosti« v prihodnjem letu (25. maj 1958) bo pripravljen program, ki ga bodo izvajali združeni pevski zbori vseh Svobod in prosv. društev okraja.

★ Organizacijska točka: okrajni Svet Svobod se bo sestajal enkrat na mesec, v najdaljšem obdobju po šestih tednih. Predsedstvo pa se sestaja vsakih 14 dni, po potrebi tudi prej.

To je folklorna skupina iz Valdolte. Prvič smo jo videli v Kopru na svečani akademiji v proslavo Dneva JLA. Od takrat je že večkrat nastopila in vedno z velikim uspehom. Skupino vodi Lojze Usenik, član GSP iz Kopra

Živahni zimski meseci

Zadnjič sem hodil po zgornji Pivški dolini, pa sem se — čeprav nehoti — zadržal tudi na Baču. Pa veste zakaj? Tako ubrano so zapeli baški fantje, da sem kar ostal. Povedali so mi, da imajo tudi kulturnoprosvetno društvo, ki je v teh zimskih mesecih prav živo. In da bi kaj več izvedel, sem se napotil k društvenemu predsedniku Žuštoviču, ki se je prav rad odzval moji radovednosti. O čem sva govorila bom povedal tudi vam.

Prosvetno društvo »Kalc« na Baču je še zelo mlado; ustanovili so ga lani in zato se mora boriti z začetniškimi težavami. Trenutno šteje 85 članov in od teh jih nad 50 aktivno dela.

Pevski zbor

Je najštevilnejša in najbolj delavna sekcija. Šteje 40 pevcev. Pevovodja prihaja iz Ilirske Bistrice in so s tem v zvezi materialni stroški (za vsako vajo 700 din) za društvo precejšnje breme. Kljub težavam pa se je pevski zbor že večkrat predstavil javnosti, ko je sodeloval na raznih proslavah. Nastudirali so tudi samostojen celovečerni program in pripravljajo za prve pomladne dni turnejo po okoliških odrih.

Dramska sekcija

Lansko pomlad so uspešno uprizorili Finžgarjevo »Verigo«, v tej sezoni so že nastopili s kratko veseloigro za silvestrov večer, trenutno pa pripravljajo Linhartovo »Županovo Micko« in bodo tako lepo proslavili letošnji Linhartov gledališki jubilej. Premiero so napovedali za 26. marec. V okviru dramske sekcije deluje tudi

recitacijski krožek

katerega člani sestavljajo osrednji del programa na raznih proslavah in svečanostih.

In ljudska izobrazba?

Zeleli so organizirati več predavanj zlasti iz kmetijskega gospodarstva in so prosili za predavatelje kmetijsko zadrugo, okraj in okrajno zadrugo zvezo, toda brez uspeha. Nadejajo se, da bodo našli odsej več razumevanja in da jim bo v bodoče pomagala Ljudska univerza v Postojni. Zeleli bi ustanoviti tudi

knjižnico.

Težko je zato, ker ni osnove. To bi lahko ustvarili le z večjimi sredstvi. Nekaj knjig je »razmetanih« tu in tam... In če bi že vse šlo, bi nastalo vprašanje prostorov.

Neustrezni prostori

in pomanjkanje rekvizitov, to so največji problemi. Dramska skupina se zbira na vaje danes tu, jutri tam, prireditve in proslave so v garaži, brez ustreznega odra in najosnovnejših rekvizitov. Vse si morajo izposoditi pri sosednjih društvih. Naj poudarim še to, da so scenariji za »Verigo« pripeljali 23 km daleč iz Jelšan.

Upanje na boljše čase

Kljub vsemu so pogumni. V hiši, ki jo je pred kratkim kupila

kmetijska zadruga in jo bo preuredila za svoje potrebe, namestijo urediti tudi majhno kulturnoprosvetno dvorano. Tako vaščani želijo, in zato delajo. Vendar je tovariš predsednik poudaril, da so to vsaj še za nekaj let le lepe želje.

Silvo F.

Kulturnoprosvetna dejavnost

»MOLČEČA USTA« V POSTOJNI

Dramska skupina DPD Svoboda v Postojni je uprizorila dramo v treh dejanjih »Molčeca usta« v režiji prof. Bože Brecljeve.

Pri igri so nastopili v glavnem mladi igralci, nekateri celo prvič. Vendar so se zelo potrudili in dosegli tudi lepe uspehe, posebno Jože Škodič v vlogi mlinarja in Nataša Zvolf v vlogi Belinde. Vloga gluhotnega dekleta ni lahka in Zvolfova jo je rešila prepričljivo in doživeto. Sceno, ki je bila kar dobra, je pripravil Pepko Sajovic.

Uprizoritev drame »Molčeca usta« je pokazala, da imamo v Postojni sposobne mlade igralce, ki se bodo prav gotovo izkazali tudi pri bodočih igrarh.

Ština

IZ GIMNAZIJE V AJDOVŠČINI

V zadnjem času se je dijaško življenje na gimnaziji v Ajdovščini še bolj razživelo. Z delom je začela šolska skupnost, oblika dijaškega delovanja, ki je na Goriškem še slabo razvita. Najprej so imeli sestanke šolske skupnosti, nato pa so se zvrstili še sestanki razrednih skupnosti. Pokazalo se je, da imajo dijaki precej smisla za šolsko in izvenšolsko delo. Zele si nekaj novih krožkov, več športnih dni, pa tudi družabnih prireditev. Glede šolske discipline in razredne dejavnosti so pokazali veliko samokritičnost. Za prvič so to že zadovoljivi uspehi in ni dvoma, da se bo delo šolske skupnosti tudi v bodoče nadaljevalo po uspešno zasnovanih smernicah.

Pavle Stibil

PRVI KORAKI DRAMSKE DRUŽINE LPD LUCIJA

Te dni se je predstavila ljudstvu dramska skupina LPD Lucija, ki je nastudirala mladinsko igro »Mačeha in pastorka«. Igra je bila pravo presenečenje za naše malčke in tudi za odrasle. Glas o uspehu se je kmalu razširil po sosednjih vaseh in že naslednji dan je bila dramska družina vabljen na gostovanje v Strunjan, kjer je prav tako zadovoljila odrasle kot mlajše gledalce. Topel sprejem Strunjančanov je plačal požrtvovalnost igralcev. V nedeljo pa sta dramska in folklorna skupina gostovali v Rudarskem domu v Sečoveljah. Dramska skupina namerava z uspe-

lo igrico gostovati še v drugih vaseh.

Vsi igralci so dobro odigrali svoje vloge. K uspehu so mnogo prispevali učitelji, ki so igro režirali in pripravili kulise in nekaj kostumov. Materialno in moralno pomoč pa sta nudili Splošna kmetijska zadruga in Državno posestvo iz Lucije.

Č. M.

»NAVADEN ČLOVEK« V RAZDRTEM POD NANOSOM

V začetku tega meseca je gostovalo v Razdrtem pod Nanosom KUD »Simon Gregorčič« iz Oreh-ka. Uprizorili so Nušičevo veselo igro »Navaden človek«. Zaradi uspele igre so nagradili gledalci izvajalce, večinoma same mlade ljudi, s ploskanjem, s čimer so dali priznanje njihovu trudu ter požrtvovalnosti.

V Razdrtem želijo, da bi jih Orehovčani še obiskali.

NOVE knjige

UTOPIJA

DALJNE PRETEKLOSTI

Utopijo imenujemo navadno zgodbobodočnosti, težko pa je imenovati drugače tudi zgodbobodočnosti, če je zgrajena na znanstvenih domnevah in sega v dobo pred 70 milijoni let. Refren te domneve je: ni dokazano, da je zemlja edini planet, kjer je življenje. O tem piše knjiga »Zvezdne ladje« ruskega pisatelja A. Efremova. Razen tega, da govori o preteklosti, odpira knjiga tudi lepe perspektive za prihodnost, ker vzbuja vero v moč človeškega razuma. Mlademu človeku odpira široko obzorje in je tudi za odrasle zanimivo poljudno-znanstveno branje. Knjiga je izšla v knjižnici »Sinji galeb« pri Mladinski založbi. Prevedel jo je Vladimir Naglič, risbe pa so delo Marijana Amalietija.

STARI MOTIVI

V SODOBNI OBLIKI

Mnogim pesniškim zbirkam za otroke v izdaji Mladinske knjige se je pridružila nova knjiga mladega pesnika Toneta Pavčka z naslovom »Maček na dopustu«. Pevčkove pesmi, tudi otroške, srečujemo v mnogih slovenskih časopisih in revijah. Od vsega, kar je doslej napisal za otroke, je izbral 34 pesmi za zbirko. Izredni pomen te zbirke je, da je pogodila pomen in smisel otroške pesmi, iz katerih naj diha vedrina in veselje. Pavček je tudi uspešno ujeti izvirne misli in iskrivo življenjsko radost ter dati pesmim sodobno obliko, kljub temu, da so motivi naši stari znanci. Najnovejša Pavčkova zbirka je opremljena z ilustracijami Bogdana Groma.

NOVE revije

NAŠI RAZGLEDI — šte. 124

V uvodnih zunanje-političnih glosah obravnava nova številka Naših razgledov zadnje seje OZN, prvo obletnico XX. kongresa KPSZ, zadnje dogodeke na Madžarskem in problem socialistične združitve v Italiji. Dr. Jože Gorjanc je napisal ob drugi in tretji knjigi Kardeljevih člankov, referatov in govorov iz povojnega časa zelo zanimiv polemičen članek »Dragoceni vir znanstvenega socializma«. Dr. Josip Globevnik razpravlja v članku »Metropolitani area« o problemih mestnega področja v mestih ZDA. Nadaljevanje članka bo objavljeno v 125. številki. Filip Lipovec razmišlja o tem, zakaj naš plačni sistem ne ustreza. Franc Pediček nadaljuje članek »Eden novih metodičnih pogledov na moralno vzgojo v višji gimnaziji« (samoonaliza in moralna vzgoja). Dr. Vladimir Bartol je napisal bežen profil znanstvenika akademika Feliksa Lobeta.

V kulturnem delu objavljajo Naši razgledi esej dr. Antona Bajca »Nekaj misli o našem jeziku«, književnik Branko Rudolf pa je napisal obširno oceno Lukaczeve knjige »Goethe in njegov čas«. V literarnem feljtonu sta objavljeni dve kritiki mladega pisatelja Marijana Rožanca »Miki Brezar« in »Palko Čakleca«. Objavljeni sta tudi dve pesmi makedonskega pesnika Aca Sopova, ki ju je prevedel Ivan Minatti. Med ostalim gradivom je prikaz Zlate Pirnatove »iz pariskega kulturnega življenja«, nadalje ocene novih knjig, kulturne vesti in nove knjige v tujini. V rubriki »Arhitektura« je obdelan urbanistični problem v zvezi z znamenito Koslerjevo hišo v Ljubljani. Tudi ta številka Naših razgledov je bogato ilustrirana.

NAŠA SODOBNOST — šte. 3

Iz vsebine:

RAZPRAVE — France Stelc: Pesnik v arhitekturi, E. R.: O arhitekturi, Ljubo Bavcon: Boj zoper kriminaliteti in socialistična družba. PROZA — Ciril Kosmač: Balada o trobenti in oblaku VIII. PESMI — Matej Bor, Lili Novy, Lord Gordon Byron — Matej Bor.

GLOSE IN KOMENTARJI — Vprašanje slovenskega šolstva na Tržaškem in v Goriški pokrajini (Lavo Čermelj), PROBLEMI SODOBNE DRUŽBE — Kakšna mora biti napredna zaščita narodnih manjšin II (Lojze Ude).

GLEDALIŠČE — Dramaturgija Arthurja Millerja, Moliere na našem odru (Vladimir Kralj), Celjsko gledališče (Tine Oreš), FILM — Avantgarda sedme umetnosti (Vitko Msek), MED KNJIGAMI in ZAPISKI.

PROTEUS — šte. 7

Iz vsebine:

ČLANKI — Dušan Kušcer: Kako so nastale gore, Valerija Oster: Kristal — umetnina mrtve narave, Anton Ramovš: O davnih vulkanov na Slovenskem, Rajko Pavlovic: Numiliti. Knjižne novosti, Odmevi, drobci.

BESEDA, šte. 1—2

Iz vsebine:

Odločki iz ROMANOV — Lojze Kovačič, Smiljan Rozman in Andrej Heng, PESMI — Veno Taufer, Tone Pavček, Saša Vegri, Miloš Mikeln in Milan Kundera v prevodu Ivana Minattija in Cirila Zlobca. RAZPRAVA — Janko Kos: Umetnost in kriza humanistične zavesti.

RAZGLEDI — Janez Jerovšek: Idejni obraz Srečka Kosovega, Stane Kilnar: Heinrich Böll in njegov roman. PROBLEMI — Janez Jerovšek: Nekaj misli o moralnem problemu. KNJIŽEVNOST — France Bevk, Juš Kozak, Vladimir Kavčič. LIKOVNA UMETNOST — Janez Dekler: Premiki v sodobnem slovenskem slikarstvu. ZAPISKI.

Nabratko

»LESENJAČ« V VERZIH

Svetovno znana mladinska povest o Lesenjaču ali Storčku, ki jo je napisal italijanski pisatelj Collodi pod naslovom »Pinocchio«, je izšla te dni v verzih (Pinocchio poeta)

KONCERT PIANISTA

DEVETAKA

Pianist Devetak je priredil skupno s tenoristom Primom Rosinim koncert v »Circolo di cultura« v Gorici. Italijanska strokovna kritika izredno hvale Devetakovu igranju in ga imenuje »zares mojstrski«. Solista sta izvajala dela Chopina, Puccinija, Curtsa in Griega. Udeležba na koncertu je bila zelo velika.

PONATIS PESNIŠKE ZBIRKE

Pesniška zbirka Ceneta Vipotnika »Drevo na samem« je izšla konec lanskega leta in je bila odlikovana z letošnjo Prešernovo nagrado. Ker je naklada pošla, bo Cankarjeva založba v Ljubljani izdala ponatis, kar je pri naših pesniških zbirkah prava redkost.

NEUMORNI SPACAL

Po uspešni razstavi v Padovi se pripravljala tržaški slikar Lojze Spacal na razstavo v Parizu. V galeriji »Rive Gauche« bo v času od 5. do 25. aprila razstavljal 32 svojih del, in sicer 24 olj in 8 plastik.

»SLOG« REVIIJA MATICE SRBSKE IN MATICE HRVATSKE

Zaživela je nova revija »Slog«, ki jo izdajata skupno Matica Srbska in Matica Hrvatska. Revija bo izšla vsake tri mesece na avtorskih polah v latinici. Prinašala bo eseje o književnih in kulturnih vprašanjih, leposlovne priloge in pregled najpomembnejših kulturnih dogodkov v državi.

V NOVEM SADU

ZA 2.400.000 DIN NAGRAD

Odbor »Sterijevega pozorja« pod predsedstvom književnika Josipa Vidmarja je sklenil, da bodo druge gledališke igre v Novem Sadu letos od 5. do 25. maja. Gledališča iz vse države bodo uprizorila 10 do 15 sodobnih domačih del. Udeleženci festivala bodo prejeli nagrade v skupni vsoti 2.400.000 dinarjev.

HRVATSKO NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

Te dni je gostovalo v Ljubljani Hrvatsko narodno gledališče iz Zagreba z Marinkovičovo dramo »Glorija«. Ljubljanci so imeli priložnost po dolgih letih pozdraviti v svoji sredi hrvatske gledališke delavce. »Glorijo« režira nekdanji član ljubljanske Drame Bojan Stupica, glavno vlogo pa igra Mira Stupica.

BIBLIOGRAFSKA IZDAJA

»SONETNEGA VENCA«

Te dni bo izšla pri Cankarjevi založbi v Ljubljani bibliografska izdaja Prešernovega »Sonetnega venca« v originalnem tisku. Za »Sonetnim vencem« bodo na vrsti Prešernova Gazele, ki bodo prav tako natisnjene na ročno izdelanem papirju.

USPELE PROSLAVE 8. MARCA PO VSEM OKRAJU

V KOPRU

Akademija je bila v Kopru na večer pred praznikom v Gledališču Slovenskega Primorja. Program, ki nam bo še dolgo ostal v lepem spominu, so izvajali cici-bani osnovne šole, ženski pevski zbor učiteljskega pod vodstvom Mirana Hasla, dijakinja srednje ekonomske šole Marta Lasičeva in članica TVD Partizan Armanda Poljakova. Posebno doživljajo sta nam pripravili gojenki glasbene šole Neva Cupin in Lada Lukša. Obema je treba priznati ne samo dobro izvajanje, temveč tudi veliko požrtvovalnost, saj vedno prispevata svoj delež pri proslavah in akademijah ter tako lahko spremljamo njun umetniški napredek. Isto velja tudi za baritonista Danila Miliča.

Spomladanski komplet — obleka in jopič iz istega blaga.

Osrednjo točko programa so pripravili člani gledališkega ansambla z izvajanjem odlomkov drame Mire Miheličeve »Svet brez sovraštva« in recitacijami. Delo so doživeto izvajale članice GSP v režiji Igorja Pelana.

Svoj delež k lepi proslavi je prispeval tudi Srečko Tič, ki je z okusnimi detajli dal odru slavnostno lice.

V soboto zvečer je priredilo koprsko Društvo za izobraževanje žena v prostorih hotela Triglav družabni večer z bogatim srečolovom, katerega dobiček je bil namenjen za izgradnjo otroškega igrišča.

Lepe proslave so pripravili v Kopru tudi delovni kolektivi.

V ILIRSKI BISTRICI

Pester spored v Ilirski Bistrici so izvajale predvsem žene, članice šiviljske šole, dijakinje in otroci; ženski pevski zbor pa je zapel nekaj pesmi. Veseli del prireditve je bil skeč »Vasovalec« s petjem narodnih pesmi. Najzanimivejša točka programa pa je bil simbolični prikaz v petih slikah pod naslovom »Žena, dolga in težka je bila tvoja pot«.

Gotovo je bil praznik žena v Ilirski Bistrici res praznik, ožarjen z zarjo predanosti, požrtvovalnosti in veselja.

V POSTOJNI

Občinski odbor SZDL v Postojni je priredil sprejem najzaslužnejšim ženam in materam padlih borcev. Ob tej priložnosti je predsednik Tone Sterle čestital zbranim ženam. Po zakuski so prisostvovalle žene premieri igre »Molčeca usta«, ki jo je uprizorila DPD »Svoboda«. Pred pričetkom predstave je imel član občinskega komiteja ZKS Sl.

Člani SZDL in organov družbenega upravljanja — berite in dopisujte v naš list »Slovenski Jadran«!

Černelič slavnostni govor o pomenu 8. marca.

Proslave mednarodnega ženskega praznika so bile tudi v Bukovini in Prestranku.

V RAZDRTEM POD NANOSOM

Ob prazniku žena so priredili v Razdrtem lepo proslavo, na kateri so nastopili pionirji osnovne šole Veliko Ubelsko z recitacijami, zbranim ženam pa so tudi poklonili lepe šopke cvetja. O pomenu praznovanja tega dne je govorila tovarišica Garzarolijeva. Za zaključek je nastopil moški pevski zbor domačega prosv. društva.

V IZOLI

Praznovanje v Izoli je bilo posebno živo.

Predsednik občine Srečko Vičič je priredil svečan sprejem najzaslužnejšim ženam, društvo »Napredna žena« pa je pripravilo svečano akademijo s pestrnim sporedom, pri katerem so sodelovali solisti ljubljanske opere, godba na pihala, pevski zbor »Svoboda« in recitatorji.

V podjetju Arrigoni je priredila sindikalna podružnica proslavo s pestrnim programom in zakusko.

8. marec so lepo proslavili tudi po delovnih kolektivih, zlasti so poskrbeli za lep program v podjetju Arrigoni in Iris.

V OSPU

Žene so pripravile praznovanje skupno z učenci osnovne šole. Uprizorili so veseloigro »Bratranec«, otroci pa so recitali, peli narodne pesmi in izvajali stilizirane folklorne plesne. Zvečer je bila zabava s plesom. Za lepo izvedeni program gre zahvala pripravljalnemu odboru, posebno pa učiteljici Silvi Klančarjevi.

V PIVKI

V počastitev 8. marca je pivsko DPD »Svoboda« priredilo na večer pred praznikom proslavo s kulturnim programom. V kolodvorski restavraciji in v domu JLA so članice ženskega društva pripravile zakusko in zabavni večer. Niso pozabile tudi na matere padlih partizanov, pripravile so skromna darila in jim čestitale k prazniku.

V PIRANU

Po vsej piranski občini so pripravili proslavo mednarodnega praznika žena. Pri teh proslavah so sodelovale vse šole, DPD Svoboda in prosvetna društva. Proslave pa so pripravila ženska društva v Piranu in v Portorožu, zadružnice v Strunjanu, v Sečoveljah, v Ravnu in v Luciji.

M. C.

V KORTAH

Proslava 8. marca je bila v Kortah skromna, a zato zelo prisrčna. Tovarišica upraviteljica je v govoru poudarila pomen tega praz-

Model preproste, pa čedne prehodne pižame, okrašene z belimi svilenimi trakovi.

nika. Učenci osnovne šole so igrigali igrigo »Mirko in abeceda«, otroci iz vrtca so deklamirali, mladinke pa so zapele nekaj pesmi.

V MAREZIGAH

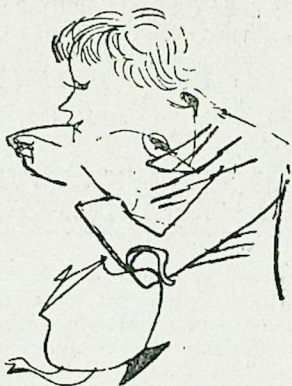
Proslave Dneva žena v Marezigah so se v velikem številu udeležile žene bližnjih in daljnih vasi, prišle so tudi žene iz Boršta in Truške eno in več ur daleč. Pa jim gotovo ni bilo žal tega. Učenci osemletne šole in člani dramske skupine PD »Ivan Cankar« so z uspehom odigrali enodejanko »Nezakonsko dete«. Proslava je potekla v prijetnem in veselem vzdušju.

V LUCIJI

V Ljudskem domu v Luciji so za Praznik žena proslavili lep kulturni spored. Govorili sta v slovenščini učiteljica Ferfolja, v italijanščini pa učiteljica Čokova. Nastopili so pionirji s telovadnimi točkami. Po več letih je zopet oživela dramska družina in uprizorila mladinsko igro »Mačeha in pastorka«. Nato je godbena sekcija LPD Lucije nastopila s koncertnimi točkami. S posebnim navdušenjem so gledalci sprejeli folklorno skupino, ki je izvajala stare istrske plesne. Proslavo je zaključil mešani pevski zbor.

Pričakujete goste?

Gostoljubnost je zelo lepa lastnost, ki pa nam včasih povzroča precej glavobola. Če smo sami, ni treba, da bi miza bila pogrnjena po vseh predpisih, jedilnik je preprost in podoben. Če pa so gostje v hiši, je vsa naša gospodinjstva spretnost izpostavljena kritičnim

očem. Toda zaradi tega se ne bi smeje odreči gostoljubnosti.

Kdor se boji prevelikih izdatkov, naj bo potolažen. Gostje ne prihajajo zato, da bi se najedli do onemoglosti. Čas razkošnih poje-

Znani kulturnoprosvetni delavec Avgust Gokovič, učitelj v Ravnu v piranski občini, je med drugim organiziral tudi šiviljski tečaj, katerega udeležence vidite na sliki.

Zadružnice so imele občni zbor

LETOS BO ZADRUGA KUPILA BAUMANOV PASTERIZATOR

Preteklo soboto je bil pri KZ Dol. Košana v pivski občini prvi ustanovni občni zbor Zveze zadružnic.

V slavnostno okrašeni dvorani so se zbrale žene iz vse okolice in so z zanimanjem poslušale poročilo tovarišice Slabnikove o dosedanjem delu iniciativnega odbora. Nato je upravnik KZ seznanil žene s splošnimi problemi zadruge in poudaril, da je upravni odbor pri-

pravljen nuditi ženam-zadružnicam vso pomoč. Zato so tudi predvideli v letošnjem proračunu nabavo Baumanovega pasterizatorja, ki bo omogočil ženam čim boljše predelavo sadja. Za izboljšanje kokašereje je predvidela zadruge regres pri nabavi enodnevnih piščancev štajerske pasme.

V novem 13-članskem odboru, ki so ga izvolile žene na ustanovnem občnem zboru, so zastopnice iz vseh vasi. Za novi upravni odbor zadruge pa so predlagale žene dve tovarišici.

Po občnem zboru je bila proslava 8. marca, mednarodnega praznika žena. Proslavo so pripravile žene-zadružnice.

A. M.

PEREČE POMANJKANJE VODE

V nedeljo so imele žene zadružnice iz Marezig svoj prvi občni zbor. Sprejele so program dela za to leto. Izboljšale bodo vrtnarstvo, kokašerejo, priredile več tečajev in skrbele za lepšo ureditev domov. Za predsednico so izvolile delavno in požrtvovalno aktivistko iz Truške Kristino Lovrenčič.

Skrbeti bi bilo treba tudi za razbremenitev kmečke žene. Njihovo delo ni le gospodinjstvo in vzgoja otrok. V veliki meri jih čaka tudi delo na polju. Za žene v Marezigah pa je veliko breme prenašanje vode. Po več mesecev jo morajo nositi tudi pol ure daleč in včasih čakati v vrsti zanjo. S pranjem pa je še veliko težje. Po strmi in skalnati poti morajo prenašati perilo pol ure daleč, kar je vsekakor veliko breme. V času suše skrbi zadruge le za preskrbo z vodo za prebivalce zadružnega doma, ker nima dovolj prevoznih sredstev. Zato bi morala biti prva skrb preskrba vasi z vodo, šele potem se bodo izboljšale tudi higienske razmere v teh vaseh.

M. T.

SOSEDA EVA

Kadarkoli me obišče prijateljica Ana, sem obsojena vsaj na uro njenega jadikovanja.

»Veš,« mi reče, »vsaj to uro ko ti potožim, se čutim nekako olajšana, kakor da bi popustila v meni mučna napetost, ki mi iz dneva v dan bolj greni življenje.«

Dobrohotno in razumevajoče se ji nasmehnem. Ana je nekoliko v zadregi in se skoraj opravičuje.

»Veš, pri možu ne morem iskati razumevanja, ker je pač moški; vrhu tega pa je osem ur na dan v službi. Toda kaj naj storim, reva, ko je vsak hip na vratih stanovanja ta nesrečna sosedica — Eva.«

Ko smo se vselili v sedanje stanovanje, se je že prvi dan pojavila med vrati: »Ali morda kaj potrebujete, vam lahko s čim ustrežem?« njene oči pa so bliskale kakor strele po še neurejenem stanovanju. »Ne, hvala, ničesar ne potrebujem,« in nemirno sem se prestopicala z noge na nogo, čakalo me je še ogromno dela. Eva pa se ni dala ugnati. Razgovorila se je že prvi dan na široko; opisala je svojo družino in življenje. Previdno, tipaje je poskušala izveči kaj iz mene, pa sem bila veliko pretrujena za tak pogovor. Končno me je rešil mož, ki me je klical v sobo k delu. Da, draga moja, takšen je bil začetek, kakšen bo konec pa še ne vem; zdi se mi pa večkrat, da mi je obupati.

Globoko je vzdihnila in se še globlje sključila v svojjem naslonjaču.

Povedati vam moram, da je Ana nežna, rahločutna in neizkušena mlada žena. Iz obzirnosti do ljudi raje sama trpi, kakor da bi se komu zamerila. Je pridna gospodinja in skrbna mamica. Včasih jo mahnejo na izlet ali pa na kratke obiske k prijateljem iz znanjem. Rada obiskuje kulturne prireditve.

Tako je bilo Anino življenje pred vselitvijo v novo hišo. Sedaj pa...

Ana dela zvečer v postelji načrte za naslednji dan.

V mislih si lepo razdeli delo. Naslednji dan pa ji sosedica Eva pokvari vse. Samo dopoldne pride z raznimi izgovori trikrat. Ana plaho pripomni, da ima veliko dela, Eva pa zna vse čudovito preslišati. Stoji, klepetajo, opravlja, svetuje, se razgleduje, hvali in graja. Sebe povišuje, druge deva v nič. Čas pa hiti. Ana ne sliši več njenega govorjenja, po glavi ji brni in razbija. Premišljuje, kako bi se je odkrižala. Poskuša tako — nič, poskuša drugače — nič. Ali bo res morala nekega dne skrajno nevljudno sosedi Evi pokazati vrata? Toda Eva ima debelo kožo, marsikaj prenese.

Kadar ima Eva dosti dela ali obiske, pošlje svoje otroke k Ani. Takrat ima Ana doma otroški vrtec; pa ima že s svojimi opravila čez glavo!

Včasih sem rada obiskovala Ano, sedaj pa zahaja samo še ona z družino k nam. Sosedica Eva pride namreč k Ani, če sliši, da ima obisk. Toda ne za minuto, dve, da bi zadostila svoji radovednosti; ostane prav tako dolgo kakor obiskovalci.

Pa bi kdo vprašal: »Če je ta Eva vedno pri sosedi, kdaj pa dela doma?« V glavnem tedaj, ko je doma njen mož in pozno v noč. Zagovarja namreč načela, da naj mož vidi ženo tudi pri delu, da jo bo bolj cenil. Naj vidi kako hiti sem in tja, kako pere in lošči parkete, da ji pot curkoma teče po licih. Naj vidi!

Anin mož pa se čudi, ker ima žena zdaj zanj in za otroke veliko manj časa, kakor prejšnje čase. Čudi se, ker sta utihnili njen smeh in njena pesem in čudi se, da je na njej vsak dan bolj opaziti znake živčne razdraženosti.

Marsikdo bo rekel: »Sama je kriva, zakaj se je, pa ne odkriža, tako ali tako; zlepa ali zgrda.«

Meni se pa Ana smili. Če sami kaj takega niste doživeli, se vam še sanjati ne more, kaj se pravi imeti za sosedo tako — Evo.

— pa

Raven v piranski občini se lahko postavlja

AVGUST GOJKOVIČ - VZOR LJUDSKEGA UČITELJA

Odbor Društva učiteljev in profesorjev občine Piran iskreno čestita v imenu vsega članstva tovarišu Avgustu Gojkoviču, predmetnemu učitelju in upravitelju na osemletni šoli Raven, k priznanju, ki ga je prejel za svoje požrtvovalno, obsežno in neprecenljivo delo na prosvetnem polju. Podeljena mu je bila nagrada 30.000 din, ki pa jo je takoj daroval prosvetnemu društvu, katerega je sam ustanovil že leta 1951. To nas je osupnilo in prikazalo

ta, »Gospoda in slugo« ter vrsto enodejank.

Pripravil je vrsto akademij in vse proslave za razne praznike. Znan je njegove tri velike slavnostne prireditve, petletnica društva in dva kmečka praznika, ki sta pritegnila k aktivnemu sodelovanju tudi širšo okolico.

Vsa leta je bil predsednik društva, ki se je pozneje na njegov predlog preimenovalo v ljudsko prosvetno društvo »SLOGA« Raven—Nova vas.

Gojkovičevo delo v prosvetni dejavnosti je neprecenljivo. Zdržal je čudovite napore v boju za napredek kraja. Ob vsem navedenem delu pa je še zidal novo šolo, urejeval šolski vrt, poučeval, obenem pa organiziral gradnjo dveh kulturnih domov, pri kateri je sam vodil delo in knjigovodstvo.

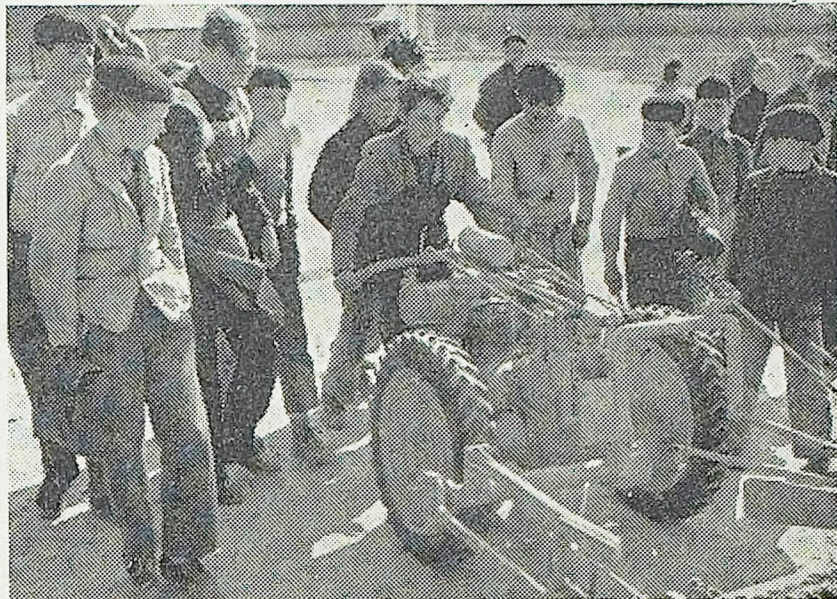
Njegova šola je vzorno urejena. V vsem kaže veliko iniciativo za moderniziranje dela, ki ustreza današnjim življenjskim potrebam šolskega okoliša. Odlično ima urejen šolski vrt, kjer so tople grede, vrtna lopa, hišica za vrtno in poljsko orodje, celo plug, trosilka, rahljač, grablje, vile, brana, škroplilnice. Tudi vinograd, sadovnjak, oljke, čebelnjak, svinjak in kokošnjak imajo v učne namene. V šolski kleti hrani pridelke s šolskega vrta: krompir, fižol, konservirano zelenjavo in vino. Šola ima tudi delavnico za ročna dela, ki je opremljena z vsem potrebnim dobrim orodjem, med kate-

rim je celo stružnica z 18 priključki. Tudi rekvizite za telesno vzgojo je preskrbel. Na šoli dobro deluje šolska kuhinja.

To pa ni vse. Z njegovim imenom je združeno vse delo okoliša. Ljudska prosveta, vsa prosvetna dejavnost, celo zdravstvena prosveta in RK (organiziral je ambulantno RK, kjer sam dnevno nudi prebivalcem prvo pomoč) ter dejavnost v napredku kmetijstva. Uspešno vodi kmetijsko večerno šolo, prav tako tudi ljudsko univerzo in knjižnico.

Želimo, da bi vsi tovariši prosvetarji spoznali tega neumornega človeka vsaj po njegovih delih in uspehih ter posnemali njegovo močno voljo in vztrajnost ter njegovo veliko ljubezen do dela in do človeka.

Ludovika Kalan

Učitelj Avgust Gojkovič praktično poučuje svoje tečajnike v ravnanju z ročnim motornim plugom. Ni čuda, če tako nazornemu pouku gojenci z velikim zanimanjem sledijo in naglo osvajajo potrebno znanje

KMALU Z ELEKTRIČNIMI LOKOMOTIVAMI

Da bo Postojnska jama še bolj zaslovela

Vsak dan je že toplejše sonce, vsak dan več zvončkov in mačic ob Pivki. In tudi vsak dan več obiskovalcev v Postojnski jami. Uradna otvoritev letošnje sezone bo 6. aprila. Na ta dan pripravljajo v jami kar več svečanih in pomembnih prireditev. Ena izmed teh je tudi prva vožnja z novimi

elektro-akumulatorskimi lokomotivami v jamo. Te pa pomenijo zares veliko pridobitev za ta naš edinstveni turistični objekt. Sedanje lokomotive na bencinski pogon so že stare nad 30 let. Precejšnjo naduho so si že nakopale v tem času, tako, da je večkrat nevarnost, da se sredi jame ustavi in pustijo na cedilu obiskovalce.

Ob vhodu v jamo so zgradili napajalno postajo, kjer se bodo čez noč z elektriko napajale nove lokomotive. Tu je sedaj živo kot na mravljišču. Zidarji, električarji in tudi že monterji hitijo, da bo vse pravočasno urejeno za otvoritev. Stroje v tej podzemski napajalni postaji že montirajo. Vse naprave in tudi nove lokomotive so izdelek tvorne EMAN iz Milana. Te dni bodo tudi že prispele nove lokomotive.

V soboto, 6. aprila popoldan, bo torej slovesna otvoritev in prva

»krsna« vožnja z novimi lokomotivami do Podgore. V koncertni dvorani bo priredila ob tej priložnosti godba JLA garnizona Postojna za obiskovalce koncert. Zvečer pa bo v jamski restavraciji veliki turistični ples. Naslednji dan, to je v nedeljo, bo ob treh popoldan izreden obisk Postojnske jame, ki bo to pot še posebej slavnostno razsvetljena. V koncertni dvorani bo spet koncert. V jami bo tudi posloval bife in pošta s posebnim jamskim žigom. Na slavnostno otvoritev so povabili Postojnčani vidne predstavnike naše ljudske oblasti in turizma, prišli bodo tudi novinarji iz vse Jugoslavije, ker bo v Postojni obenem z otvoritvijo sezone tudi prva novinarska turistična konferenca, ki jo organizira Zavod Postojnske jame. Postojnčani si pač prizadevajo, da bi ta naš edinstveni naravni biser še bolj zaslovel, tako pri nas kot tudi v svetu.

B. K.

Za spremembo še domača satira

»ČE RATA, RATA, ČE NE PA FRATA« ALI SPET

Kdor drugemu jamo koplje...

Tokrat pa v Kopru.

Je torej v Kopru nekje državna obrtna delavnica, bolj proizvodnega kot uslužnostnega značaja. Uslug skorajda ne dela, tako da bi lahko rekli, da gre za delavnico proizvodne obrti. Kako je z njenim delom in njenimi izdelki, o tem ne bomo razpravljali, imamo namreč nekaj drugega na umu — nekaj o »glavnem« iz te delavnice.

Vsaka samostojna gospodarska organizacija pri nas ima namreč tudi svoje vodstvo, na njegovem čelu pa »glavnega«. Kako mu kje pravijo, pač ni važno — nekje je direktor ali upravnik, drugod spet samo poslovođa ali mojster. Morda bo za takšne delavnice kot jo imamo v mislih, naziv mojster še najbolj primeren.

No, naša delavnica ni izjema, tudi ta ima svojega glavnega, s tem pa smo že tudi pri stvari. Ker tudi de-

lavnica potrebuje, posebno še, če je proizvodnega značaja, za svoje delo surovine, se je lansko leto poletila »vrhovni muftija« naše delavnice odpravil v lepo koprsko trgovino »Naša primorska reka« in izbral za 29.346 dinarjev blaga za svojo delavnico. Usoda je hotela — če so to rojenice že vnaprej tako določile, zdaj ne bi imelo smisla ugotavljati — da je možak imel s seboj premalo denarja.

»Prišel bom jutri. Zdaj pa vam dam na račun 25.000 dinarjev. Prosim potrdilo!«

Dobil je potrdilo — hvala lepa in na svidenje!

Naslednji dan je naš mojster res prišel. Prinesel je bariran ček za 11.800 dinarjev, dvignil položeno vsoto 25.000 dinarjev — potem pa je račun poravnal s čekom za 11.800 dinarjev, priložil razliko 17.546 dinarjev v gotovini, vzel kupljeno blago — in zdravo, zdravo!

Opazili ste najbrž, da potrdilo za 25.000 dinarjev ni bilo nič več omenjeno. Prav imate, skoraj smo pozabili nanje, drugi pa tudi. Napisala ga je tedaj prodajalka, ki je potem odšla drugam in na drugo delo.

Videli pa boste, da na to potrdilo nikakor ni pozabil naš mojster. Pred nekaj dnevi se je pojavil z njim v tej lepi koprski trgovini »Naša primorska reka« in dejal:

»Imam pri vas v dobrem 25.000 dinarjev še od lanskega junija!« in je molil poslovodji trgovine famozno potrdilo.

Gledajo potrdilo, gledajo mojstra — in gledajo še v knjige, tam pa je bilo vse točno zapisano. Joj, kako časih te knjige prav pridejo, nekaj neverjetnega! Namesto, da bi teh 3.000 dinarjev — malenkost za uslužbenko — plačala bivša prodajalka Vesna, je moral mojster obrtnik porzeti grenko tableto — pa še kaj posebno nerodno mu ni bilo pri tem.

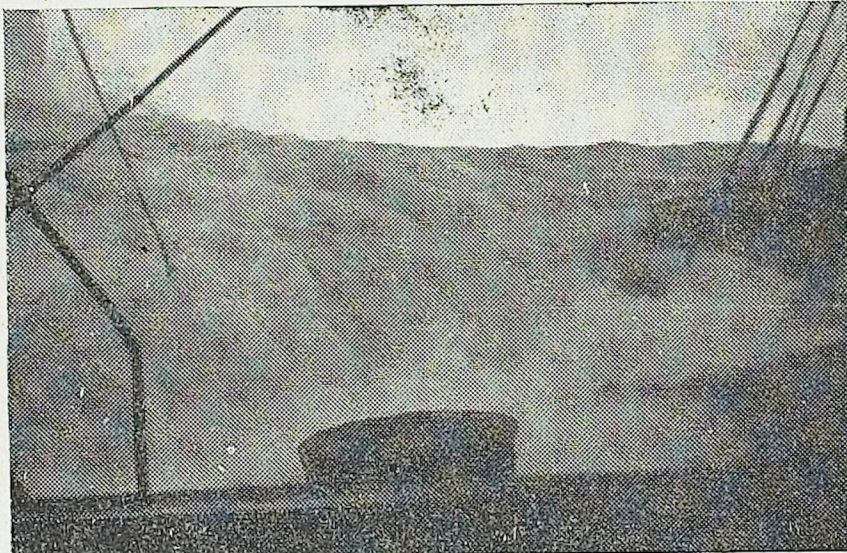
»Če rata, rata, če ne pa frata!«

Dve v eni: zgornja slika prikazuje mlade tečajnike pri prvi pomoči, spodnja pa pri praktičnem delu

veličino njegove nesebičnosti in odnosa do skupnosti in do napredka.

Avgust Gojkovič se je rodil 10. julija 1926 v Starosincih, okraj Ptuj. Pred prihodom v Raven je služboval na enooddelčni šoli v Prekmurju. Od leta 1942 je sodeloval v NOB. V Raven je prišel 8. oktobra 1951 ter prevzel upraviteljstvo šole. Z vso vnetostjo se je vključil v življenje kraja in v novembru istega leta je že ustanovil mladinsko kulturno umetniško društvo »France Bevk, Raven—Nova vas«. Z ustanovitvijo tega društva se mu je posrečilo z velikimi napori zagladiti nesoglasja, med vasema Raven—Nova vas.

Društvo je vzcvetelo. Le 1. januarja 1952 so priredili na začasnem odru v šoli Finžgarjevo »Verigo« in Goljevo »Snežuljčico«. Od ustanovitve društva do danes je tovariš Gojkovič vse sam vodil, režiral in sceniral in celo igral glavne vloge. Režiral je kar 8 celovečernih iger, med katerimi je bila največja »Miklova Zala«. V tej je sodelovalo 50 članov društva, predvsem mladine. V Miklovi Zali je postavil društveni orkester in pevski zbor. Ravenčani sami trde, da je bil to zanje največji uspeh. Režiral je tudi: »Micki je treba moža«, »Lepo Vido«, »Čevljarja Krispina«, »Rodoljuba iz Amerike«, »Desetega bra-

Takole so v Južnem Kitajskem morju konec lanskega leta velikanski morski valovi zalivali palubo naše ladje »Gorica«, ki jo je nekaj dni spremljalo na poti kar se da slabo vreme. Slika lahko le delno prikaže nevarno zibanje in premetavanje ladje na valovih Oceana. »Gorica« je bila nato do pred kratkim v popravilu v Hong Kongu na Kitajskem, zdaj pa že spet reže morske valove in se bo kmalu obrnila proti domu. V prihodnji številki Slovenskega Jadrana spet preberite nadaljevanje pripovedovanja o bivanju na Kitajskem in o tamkajšnjih navadah ter o življenju posadke »Gorice«, kar je za vas napisal mladi mornar Danilo Kalo. Ne zamudite torej prihodnje številke! Najbolj si redno prejetje časopisa lahko zagotovite, če ga naročite neposredno v upravi Slovenskega Jadrana. Celoletna naročnina je le 500 dinarjev

DESET LET KOVAČNICE NAŠIH MLADIH POMORŠČAKOV

Od šolarja do kadeta

Konec

Ne vem, kako bi bilo s šoferjem, ki bi ga posadili za volan, ne da bi prej vsaj videl svoje vozilo, čeprav bi imel v žepu listino o opravljenem teoretičnem delu šoferskega izpita. Sam osebno grem rajši peš na Triglav, kakor da bi se popeljal z njim iz Pirana do Kopra. Nekako tako mora biti pri srečnem mlademu kadetu, ki bi bil ves natančan s teorijami, formulami, poznal iz knjig vse stroje sveta in vse navigacijske pripomočke od vesla pa do radarja, pa ne bi vsega tega vsaj potipal. Vse to pa lahko nudi gojencu, ki se pripravlja na odgovorni poklic pomorščaka, edine nrole praktično delo, to je upravljanje ladje že med njegovim šolanjem. Kako kričeča je potreba po stalni šolski ladji, je pokazala enomesečna šolska vožnja po Jadrani v preteklih poletnih, o kateri je bilo že govora v »Slovenskem Jadranu«.

Sprva je bilo težko in marsikdo se v prvih dneh ni takoj znašel. Ob skrbni pomoči komandanta ladje in strokovnih predavateljev, ki so vsi že prepluli nešteto morskih milj, pa so naši gojenci iz dneva

v dan rasli v vse samozavestnejše mornarje in ob koncu vožnje bi jim človek že pripisal kanček izkušnosti.

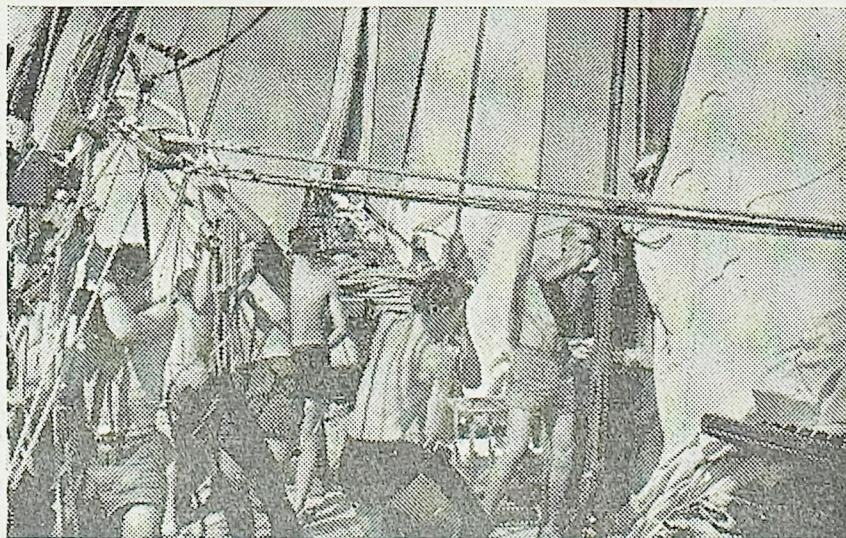
—o—

Po maturi sem srečal absolventa, ki se mu je hudo mudilo, vendar ne toliko, da bi ne utegnili pokramljati. Hitel je po uradih, da bi čimprej spravil v red svoje listine, ki so potrebne za izdajo pomorske knjižice. Pred kratkim se je vrnil iz vojske, ker je odslužil svoj rok in opravil potrebne izpite za rezervnega oficirja JVM. Sedaj je bil pri Splošni plovbi, lastniku plovnih objektov slovenske trgovinske mornarice. Le nekaj običajnih formalnosti še mora urediti in v nekaj dneh se bo vkrčal na prekooceansko ladjo »Pohorje«, kjer bo opravljal službo kadeta.

Jugoslovanska trgovinska mornarica je sprejela med svoje pomorščake še enega člana, ki jih bo potrebovala ob svoji nenehni rasti vsak dan več, vsak dan več strojniških in plovbenih oficirjev, ki bodo varno vodili naše ladje po vseh morjih sveta.

Nemajhen delež pri tem pa bo imela tudi slovenska Pomorska srednja šola.

Lojze Maruško

Prizor z lanskegaletnega križarjenja gojencev piranske Pomorske srednje šole ob jadranski obali na šolski ladji JVM »Lavska«

Kmetijske zadruge delajo letne obračune

(Nadaljevanje s 4. strani)

slabših sort sadnega drevja s cepiči boljših vrst zato, da bi dosegli večji donos in boljšo kakovost.

Zivinorejski odsek je uvedel nadzor nad mlečnostjo pri rodovniških kravah ter se zavzel za nakup dveh bikov plemenjakov sivo-rjave pasme, ki jih imajo v Škofljah in na Barki.

Čebelarški odsek pa bi lahko s saditvijo rastlin, ki dobro medijo, dosegel večje uspehe. Njegovo delo bi bilo uspešnejše, če bi imeli več pomoči s strani čebelarških strokovnjakov in če bi priredili strokovna predavanja za čebelarje.

Letošnji predvideni proizvodni plan znaša 28.130.000 dinarjev. Za gradnjo zadrugnega poslopja nameravajo porabiti 17 milijonov dinarjev, za opremo trgovine in mesnice 1.200.000 dinarjev, za nabavo tovornega avtomobila 1,5 milijona dinarjev, za ureditev gnojlišča in gnojnične jame 1.700.000 dinarjev, za popravilo hlevov in svinjakov pa 2,5 milijona dinarjev. V letošnjem načrtu dela imajo ustanovitev čevljarke delavnice, opremljenje kovačnice, nabavo javne tehnične in dvobrazdnega pluga ter traktorja, sejalnika za žito in drugih strojev.

PA V STRUNJANU...

Strunjska kmetijska zadruga je lani imela 63 milijonov dinarjev prometa, kljub temu, da se je struktura njenega članstva v zadnjem letu temeljito spremenila. Lani je odkupila 1297 ton raznega sočivja, kar je približno za 4% manj od odkupa v letu 1955, ko je bila dobra letina in so zemljo obdelovali ljudje s temeljitim poznavanjem njenih lastnosti. Posebno važno je omeniti prizadevanje novonastalih kmetovalcev v izkoriščanju mehanizacije, ki je doseglo evropsko povprečje. Z enim traktorjem obdelajo 115 ha zemlje, pri tem pa izdatno uporabljajo umetna gnojila, kar jim omogoča boljše proizvodnjo.

Na občnem zboru so predvsem razpravljali o nalogah zadruge v

zvezi s pospeševanjem kmetijstva. Sprejeli so vrsto sklepov za boljše gospodarjenje in za uspešnejše izvajanje zadrugne politike, ki je v Strunjanu tem pomembnejša, ker so v kmetijski zadrugi včlanjeni skoraj vsi kmetje.

Na tem občnem zboru pa je bil najpomembnejši sklep o oddaji gnojlišča ostrig podjetju »Ribič« v Piranu. Dejavnost kmetijske zadruge bo v prihodnje usmerjena bolj v kmetijstvo v ožjem pomenu besede in bi jim ribogojstvo povzročalo preveliko obremenitev, in pa zato, ker ima podjetje »Ribič« večje možnosti za nadaljnji razvoj gojenja ostrig.

IN ŠE V PIVKI...

Kmetijska zadruga v Pivki, ki šteje 384 članov, je lani ustvarila 116.000.000 dinarjev prometa in prekoračila plan za 6.000.000 dinarjev. Od dobička v višini 3,2 milijona dinarjev so med člane razdelili 200.000 dinarjev. V nemotenem poslovanju jim dela precej težko pomanjkanje lastnih poslovnih prostorov, in je zato občni zbor v nedeljo sklenil najeti 27.000.000 dinarjev obratnih in investicijskih kreditov za gradnjo ali nakup poslovnih prostorov. Letoš predvideva njihov gospodarski program nabavo stiskalnice za slamo, preureditev nekaterih trgovskih lokalov in nakup enega bika ter treh merjascev. Občni zbor je odobril tudi 100.000 dinarjev za finansiranje kmetijske gospodarske šole v Pivki in 70.000 dinarjev za organiziranje gospodinjanskega tečaja za žene.

TER V SENOŽEČAH...

V okviru gospodarskega plana v letu 1957 bo kmetijska zadruga Senožče uredila svoje gospodarske prostore. Za sedaj še ni odločeno, ali bodo zidali novo poslopje, ali pa obnovili eno izmed razpadajočih. Dokončni sklep o tem bo izdelal novoizvoljeni upravni odbor KZ Senožče, ki bo proučil obe možnosti. Na občnem zboru, ki je bil v nedeljo, so sprejeli plan dela v višini 5 milijonov dinarjev,

če pa bodo hoteli zgraditi novo upravno poslopje, pa bo potrebno najeti 10-milijonski kredit. Potrdili so tudi program dela Zveze zadrug. Ob tej priložnosti so tudi razpravljali o nepravilnem odnosu prejšnjega upravnega odbora do žena-zadrug. To je prišlo predvsem do izraza ob proslavi 8. marca, ki je bila dokaj skromna prav zaradi tega, ker kmetijska zadruga ni gmotno podprla prireditve.

ESPERANTISTI TUDI V KOPRU

V Kopru je 25 esperantistov, ki so v nedeljo na ustanovnem občnem zboru ustanovili svoje društvo. Občnega zbora so se udeležili tudi predsednik jugoslovanske federacije esperantistov Peter Zlatner, zastopniki esperantskega inštituta ter društev iz Ljubljane, Postojne, Reke ter Trbiča pri Trstu. Ustanovni občni zbor je izvolil upravni odbor koprškega društva ter sprejel pravila in program dela. Ena prvih nalog bo prirejanje stalnih sestankov, na katerih se bodo izpopolnjevali v konverzaciji in prirejanje začasnih tečajev esperantskega jezika. Razen 25 esperantistov — starejših članov — je v Kopru tudi nekaj dijakov, ki delujejo v okviru mladinske organizacije.

KRATKE OD VSEPOVSOD

PRVI HIŠNI SVET V KOPRU, KI JE NABAVIL PRALNI STROJ

Hišni svet hiše številka 3 v Verdijeve ulici v Kopru je prvi hišni svet na koprskem splohu, ki je za svoje stanovalce nabavil sodoben pralni stroj. V imenovanhi hiši je le pet družin, ki so bile v nenehni zadregi zaradi pranja perila. Hiša namreč nima nobenih pritliklin in seveda tudi ne pralnice. Novi hišni svet, ki je bil pravkar izvoljen, je zaradi tega dal pobudo, naj bi iz svojega hišnega sklada nabavili prepotrebni pralni

bom. Mislimo, da bi tako kot v Knežaku, avtobus lahko nočeval nekaj časa na prostem tudi v Pivki, dokler se ne uredi primerna garaža — in vozil iz Pivke preko Knežaka in Ilirske Bistrice v Koper.

S takšno rešitvijo bi bilo ugodno vsaj prebivalcem gornje Pivke.

Jože Buh-Borut

ALI BODO NA KOZJANAH DOBILI TRGOVINO?

Naselje Kozjane je še danes več ali manj takšno, kot je bilo v prvih letih po vojni. Ta stara in požrtvovalna partizanska vasica visoko v Brkinih ima še sledove vojne in mnogo ruševin čaka, da jih odstranijo. gospodarska poslopja pa, da jih obnovijo. Cesta, ki vodi v vas, je slaba. Po dežju je polna blata in neprehodna za motorna vozila. Vaščani si želijo vodovodne napeljave.

Kozjanski zadrugniki so bili do nedavnega včlanjeni v dokaj oddaljeno kmetijsko zadrugo Slivje, najbližjo trgovino pa imajo na Tatrah.

Medtem ko so za rešitev komunalnih vprašanj Kozjan potrebna znatna denarna sredstva, ki jih žal tudi občina ne zmora in se bo moralo to postopoma reševati delj časa, pa je vprašanje trgovine mogoče urediti brez večjega truda.

Daniil b Oblo Divača čim hitreje odstrani z dnevnega reda vprašanje trgovine, je na eni zadnjih sej sklenil priporočiti kmetijski zadrugi Mislje, naj odpre na Kozjanah poslovalnico, ki bi bila odprta vsaj nekaj dni v tednu. Sporazumno s KZ Mislje so se kozjanski zadrugniki takoj preučili v to zadrugo, pri čemer so postavili kot pogoj otvoritev trgovine na Kozjanah. KZ Mislje je pogoj sprejela, vendar pa... Cesta je zelo slaba in tovrstni sežanski Preskrbe bi se lahko pokvaril. Zato predlagajo prebivalci Kozjan, da bi tovrstni pripeljal blago do določenega mesta v Vremski dolini, kjer bi ga pretovorili na voz z volovsko ali konjsko vprego. Treba bi le bilo o tem predhodno obvestiti poslovalnico KZ Mislje — telefon je v trgovini — poslovalja pa bi takoj obvestil Kozjan. Gre torej samo za dobro voljo z obeh strani.

— er

Gradbena dela v sosedstevnem naselju — morda bi bilo bolje reči v novem Kopru — so v glavnem končana, toda okrog blokov so pustili gradbeni delavci obilo odpadkov, ki zelo motijo sliko okolja. Tudi kupi valovite ali kar tjavdan navozone zemlje niso v prid estetskemu licu naselja.

Področni hišni svet »Semedela-Gorica«, ki upravlja bloke od 8 do 12 in tako imenovano barako, je že konec decembra sklenil organizirati na spomlad v manjšem obsegu prostovoljno delo stanovalcev, da se vsaj delno uredi okolica; na dokončno urbanistično ureditev bo namreč treba počakati še kakšno leto. Stanovalci bloka 8 (glej sliko!) so se prvi lotili dela. Počistili so okolico bloka in si uredili pot od glavne ceste do vhoda. Tudi v bloku 11 so se že dogovorili za enako akcijo in prav gotovo bodo tem sledili še vsi drugi.

Je pa v naselju poslednji čas ponekod veliko govorice in tudi že porajajočih se sporov s kokušmi, vrtički in podobno. Prav bi bilo, če bi občinski ljudski odbor čimprej izdal odlok o tem, kaj je dovoljeno in kaj ni. Ker takega odloka ni, hoče delati vsak po svoje. To seveda ni v prid dobremu sosedstvu niti ne zunanemu licu naselja!

stroj. V skladu je bilo sicer samo 94.000 dinarjev, vendar pa so razliko v kupni ceni (stroj je stal 115.000 dinarjev) založili vsi stanovalci iz svojega žepa, kar bodo postopoma poravnali pri najemninah. Od stroja bodo plačevali amortizacijo, tako da bodo čez nekaj let lahko nabavili spet novega. Stanovalci so nove pridobitve izredno veseli in se je s pridom poslužujejo.

Zanimivo je, da se je za nakup tega prepotrebne stroja odločil hišni svet z razmeroma malo članov, da pa na to še niso pomislili celo močni področni hišni sveti, ki imajo dovolj sredstev za to na razpolago. Vsekakor je to dejanje hišnega sveta iz Verdijeve ulice št. 3 v Kopru vredno vse pohvale, predvsem pa posnemanja.

— n

PIVŠKI GASILCI SO ZBOROVALI

Na območju delovanja pivške občinske gasilske zveze je 6 prostovoljnih in eno industrijsko gasilsko društvo. V njih je včlanjenih 367 moških, 30 žensk in 64 pionirjev. Lani so ta društva nastopila v več akcijah, predvsem pa pri gašenju gozdnih požarov. Posebno skrb so posvetili strokovnemu usposabljanju prostovoljnih gasilcev.

Člani prostovoljnih gasilskih društev pivške občine so s sodelovanjem občinske komisije za požarno varnost pregledale kurilne in dimovodne naprave v 25 vaseh ter

POGOVOR Z BRALCI

Zaradi izpada električne energije naši sodelavci bržkone v današnji številki Slovenskega Jadrana ne bodo videli še vseh svojih prispevkov. To velja zlasti za sodelavce, ki so nam poslali gradivo s kmetijskega in turističnega področja. Ne glede na obseg lista pa bo v prihodnji številki stran za naše kmetovalce, po možnosti pa tudi turistična. Na objavo čaka še tudi prispevek našega znanca, mladega dopisnika Danila Kalca z ladje GORICA. Nadaljuje z opisovanjem bivanja naših slovenskih pomorščakov na Kitajskem, k temu pa je priložil tudi precej slik, ki bodo njegovo pripovedovanje napravile bolj plastično.

Obenem prosimo naše prijatelje, posebno v Ilirski Bistrici, v Sežani in Hrpoljah, da nam pošljejo predvsem nekaj kratkih vesti s svojega področja. Nekaterim se bomo še pisмено oglasili s prošnjami in pojasnili.

UREDNIŠTVO

opozarjale lastnike in upravitelje hiš na številne pomanjkljivosti.

Med najboljše gasilska društva štejejo PGD v Slavinji, Zagorju, Baču in Dolnji Košani, nedelavno pa je gasilsko društvo v Pivki, čeprav imajo najboljše pogoje za to, da bi bili člani tega društva med najboljšimi.

J.

V KORTAH DELAMO

Čeprav so Korte odmaknjene od središč, ne spijo. Tudi tukaj se mladina izobražuje. Največ uspeha je dosegel prikrojevalni tečaj. Dekleta so prihajala trikrat tedensko na tečaj in z zanimanjem sledila predavanju. Najbolj požrtvovalna so bila dekleta iz Nožeda, ki so morale hoditi uro daleč in se pozno zvečer vračati, zjutraj pa jih je čakalo delo v tovarni. Zasluga, da je tečaj tako uspel, gre predvsem upravitelji osnovne šole Čermelj in tovarišici Milki iz Izole, ki je znala na preprost način razložiti osnovne pojme krojenja. Za zaključek tečaja so tečajnice in člani čitalnice naštudirali komedijo v treh dejanjih »Vogel«.

NAŠ GOSPODARSKI KOMENTAR INDUSTRIJA NAPREDUJE

(Nadaljevanje s 1. strani)
Žal, ta pa nato kožo ali usnje za visoke cene naprej, kar bi znali verjetno tudi sami. Takih in podobnih primerov je več. Toda z notranjo rastjo in s šolanjem novih kadrov, bomo odstranili tudi take napake.

V zadnjem času se je pokazalo kot več ali manj pereče vprašanje, ki teži marsikako podjetje, vprašanje zaloga in terjatev ter s tem v zvezi vprašanje kreditov. Pri tem bi omenili primere, ki jih je težko razumeti drugače kot tako, da kupci, ki bi potrebovali stroje, nimajo sredstev. Mislimo tu na velike zaloge kmetijskih strojev in orodja, ki leži neprodano v tovarni, med njimi zlasti škroplilnice, po katerih vemo, da je pri nas velika potreba. Omeniti moramo še, da gre za izdelke najboljše kvalitete. V tem primeru bo treba ukrepati, kajti tak način večanja zaloga ne more biti pozitiven kot si to predstavljamo in ki naj bi vplival na uravnoteženje tržišča. S krediti za zaloge tega ni moči rešiti za dalj časa, temveč je treba najti način, da bi stroji in orodja prišlo do tistih, ki so jim nujno potrebni. Kar zadeva večanja medsebojnih terjatev, je treba seveda v mnogih primerih ta problem reševati s krediti, kolikor niso podjetja zašla v plačilne težave iz kakih drugih razlogov.

Začetek je torej kot vidimo dober. Upamo, da bo šel razvoj v tej smeri dalje in da bomo ob koncu leta za beležili večji kot predvideni porast proizvodnje in napredek v gospodarstvu sploh. To lahko trdimo, ker se skoro trije najtežji meseci za nami.

— dt —

Pismo uredništvu

BO LETOS VEČ CVETJA PO NAŠIH MESTIH?

Ljubitelji cvetja in zelenja — tako prebivalci mesta kot slučajni obiskovalci — ob lanskim sprehodih po obalnih cestah, posebno pa po mestnih ulicah Izole, zares niso bili zadovoljni, pač pa čisto neprijetno presenečeni.

Vnema, s katero so se po hudi zimi lani spomladi mnogi lastniki vrtov lotili dela, da bi nekako nadoknadili zamujeni čas, je pri večini priložnostnih vrtičkarjev kaj kmalu zamrla. Prvo sočivje je še nekako zrastle in tudi drevje je v redu odcvetelo, toda rože so bile redke in še te neizbrane in slabo negovane. Akcija Olepševalnega društva je sicer rodila nekaj uspeha, v glavnem pa so vrtovi ostali površno očiščeni, ograje zamearjene, grmovje v divji rasti, javni parki zaradi naglice in okorne roke urejeni zasilno, stanovanjska okna pusta in prazna — če ne omenimo redkih ljubiteljev rož in vrtov, ki so s pridnostjo uredili še tako skromen vrtič ali okno izredno prijetno.

In letos? Vreme je ugodno, treba le zavihati rokave. Ljudi, ki so jim umazana dvorišča in zapuščeni vrtovi preveč pri srcu, bi kazalo morda prijateljsko opomniti, da bi bilo prav, če bi za olepšanje mesta prispevali vsaj skromen delež, če jim ženi do prijetnega počutja sredi cvetja. Tudi na oknih so lepše rože kot kakršna koli razstava perila. In umazanija sploh! Nekateri dokazujejo vsepovsod, da se je prav nič ne sramujejo. Če se zaradi velikih stroškov ni mogoče lotiti večjih popravil, pa drži, da bi se dalo napraviti za okrasitev oken z rožami, za snago in ureditev vrtov, olepšanje pročelij hiš, popravilo ograj in podobno, z majhnimi stroški in z nekaj dobre volje in okusa mnogo, mnogo več.

Da bi vzbudilo večje zanimanje za taka dela, je Turistično-olepševalno društvo v Izoli sklenilo tistim, ki bodo najlepše uredili vrt, z rožami okrasiti okna, ali kako drugače najuspeš-

neje olepšali zunanje lice svojega doma oz. mesta, podeliti denarne nagrade v znesku 20.000 din (prva 10.000), ki jih bo podelilo najboljšim v dneh pred Prvim majem. Zeleti je, da bi bila takrat Izola pomlajena s cvetjem.

— ks

ZVEZA S KOPROM — TODA KAKŠNA?

Mimolito je že leto dni, odkar je bila ukinjena avtobusna proga Postojna—Pivka—Vremska dolina—Koper.

Vse dosežanje prošnje za ponovno vzpostavitev te avtobusne zveze so bile brezuspešne.

Do jeseni lanskega leta je vozil vsaj motorni vlak do Hrpolj, tedaj pa so tudi tega ukinili.

Sedaj so že pol leta vse vasi Zgoranje in Dolnje Pivke brez vsakršne prave zveze s Koprom.

Kdor hoče v Koper, mora zelo zgodaj zjutraj vstati in iti peš v Knežak, od koder pelje avtobus, ali pa poizkuša srečo — če mu uspe priti na ljubljanski avtobus, ki odpelje proti Kopru ob 7.20 iz Postojne. Ker vlak pripelje na železniško postajo Postojna ob 7.05, prideš na avtobus — seveda s pogojem, da je vlak točen.

Največkrat pa se poslužujejo prevoza s taksijem do Postojne, kar je tudi najbolj zanesljivo. Toda taka vožnja stane vsakokrat 1.200 din.

Na Pivki je sedež občine in od tu so poslovni ljudje ter zastopniki raznih forumov, družbeno-političnih organizacij, stalno vezani na Koper. Razumljivo je, da se zaradi neurejenosti zvez izgubi mnogo dragocenega časa in družbenih sredstev za kritje stroškov, ki sicer ne bi bili potrebni.

Pivčani se sprašujemo, zakaj vozita dva avtobusa na progi Knežak—Ilirska Bistrica? Nerazumljivo nam je, zakaj ne bi avtobus, ki nočuje v Knežaku, mogel nočevati v Pivki? Utemeljitvev, da Pivka nima na razpolago primerne garaže, ne pride v poštev, saj tudi v Knežaku avtobus nočuje na prostem, pod vedrim ne-

TELESNA VZGOJA • ŠPORT • SAH

LETNI OBRAČUN POSTOJSKEGA PARTIZANA

V pestrosti je uspeh

O rednem letnem občnem zboru postojnskega Partizana smo na kratko poročali že v prejšnji številki. Danes se bomo o doseženih uspehih in oblikah dela tega društva nekoliko podrobneje pogovorili. Predvsem zaradi tega, ker je Postojnčanom s požrtvovalnim delom vaditeljskega kadra in z vnašanjem pestrih oblik telesne vzgoje uspelo razširiti vrste in utrditi društvo. Edina pomanjkljivost je pravzaprav v tem, da jim ni uspelo v dovolj meri vključiti vajensko in kmečko mladino.

Društvo si je vsa leta prizadevalo, da bi utrdilo in razširilo vaditeljski kader, brez katerega seveda ne more biti uspehov. Zato je poslalo vrsto mladih vaditeljev na telovadne, smučarske, košarske in druge tečaje, ki jih je organizirala Republiška zveza TVD Partizan ali pa športne organizacije. Danes imajo že 16-članski vaditeljski zbor, ki so ga na rednem občnem zboru za požrtvovalno delo v celoti pohvalili. V društvu se je novo vključilo precej dece in pionirjev, nekoliko slabši pa je bil odziv pri članih in članicah. Najbolj priljubljena oblika dela v društvu je telovadba, za katero so vaditelji preskrbeli, da je pestra in zanimiva. Telovadnih ur, ki so dvakrat tedensko, se udeležuje 531 članov društva. Lani so imeli vrsto

uspehov tudi v okrajnem in republiškem merilu. Tako so člani na okrajnem prvenstvu v mnogoboju osvojili prvo mesto, članice in mladinci pa drugo. Na republiškem prvenstvu v mnogoboju pa so članice dosegle tretje mesto, člani pa četrto.

Velika ovira, da niso v preteklih letih dosegli še večjih uspehov, je telovadnica. Društvo namreč še vedno vedri v telovadnici osnovne šole, ki pa je še za šolske potrebe premajhna. Vsekakor bo

do skušali tudi letos to stvar premakniti z mrtve točke. Dobro pa napredujejo dela pri gradnji modernega stadiona v Postojni. Lani so člani s prostovoljnim delom opravili delo v vrednosti 2 in pol milijona dinarjev, pomagali pa so jim tudi vojaki postojnske garnizije.

Društvo je lani posvečalo vso pozornost tudi raznim športnim panogam. Največ uspehov so imeli košarkarji, ki so v zahodni republiški ligi zasedli tretje do četrto mesto skupaj s Kranjem. Zelo priljubljena je tudi odbojka, medtem ko v lahki atletiki niso napredovali, ker društvo ne razpolaga s primernim prostorom. Z izgraditvijo novega stadiona, pa se obetajo tudi tej panogi lepe perspektive.

NAMIZNI TENIS

Vesel in Kosovel premagana

V nedeljo je bilo v Kopru v organizaciji Namiznoteniške podzveze koprškega okraja odprto prvenstvo Kopra, ki se ga je udeležilo 52 igralcev. Prireditelj je služila kot priprava igralcem koprškega okraja za bližnje prvenstvo podzveze. Čeprav smo lahko glede udeležbe zadovoljni, je vendar treba pripomniti, da je odsotnost Sežane in Izole močno razočarala prireditelje. Zlasti velja to za izolski Partizan, ki mu je podzveza pred kratkim poslala dve novi mizi, pa se jim kljub kratki razdalji ni zdelo vredno potruditi na turnir.

Nedeljsko prvenstvo Kopra se je odlikovalo po številnih presenečenjih. Na prvem mestu moramo vsekakor omeniti individualno prvenstvo članov, kjer sta prvak Primorske Vesel in drugi najboljši primorski igralec Kosovel (Nova Gorica) izpadla že v predtekmovalnih. Vesela je premagal Zgonc (Šmarje) z 2:1, Kosovela pa Škabar (Koper) z 2:0. V finalu je osvojil prvo mesto Stadina (Šmarje) ki je premagal Venturinija (Koper) s 3:1.

V tekmovalju članskih ekip je preskrbela za presenečenje kombinirana ekipa Nova Gorica-Šmarje, ki je premagala favorita Koper s 5:4. Dvoboj je trajal štiri ure in se je odlikoval po številnih borbenih srečanjih. V odločilni partiji je Kosovel premagal Vatrovca (Koper).

V ekipnem tekmovalju mladincev je osvojil prvo mesto Koper III (Masterl, Kumar, Merato) pred ekipo Dijaškega doma (Ketrle, To-

ni, Jerman). V odločilnem srečanju je Koper III premagal koprski Dijaški dom s 5:2.

Prvenstvo dvojic sta osvojila Koprčana Vesel in Venturini, ki sta premagala Kosovela in Stadina z 2:1. Prvenstvo mladincev je osvojil Masterl, ki je v finalu premagal Tonija z 2:1, prvenstvo mladinskih dvojic pa sta osvojila Toni in Ketrle.

SAH

NA PRVENSTVU KOPRA VODITA ZAVEC IN RENKO

Po enajstem kolu šahovskega turnirja za letošnje prvenstvo Kopra vodita Zavec in Renko s sedmimi točkami, vendar je Zavec odigral tri partije manj. Habič ima šest točk iz sedmih partij, Erjavc pet in pol iz sedmih partij, Srdoč in Oblak pa imata po štiri točke.

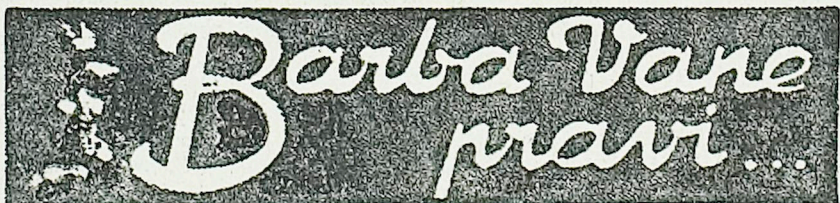
Na mladinskem turnirju pa vodi po šestem kolu s šestimi točkami Eler, ki je najresnejši kandidat za osvojitve prvega mesta. Malič ima pet točk, Debeljak 4 in pol, Konič, Lovrenčič in Mozetič pa po štiri točke.

OBVESTILO

Združenje rezervnih oficirjev Jugoslavije, Občinski odbor Piran, priredi v soboto, dne 16. marca, 1957 ob 20. uri v Hotelu Istra v Portorožu, družabni večer s plesom in pestrnim spredom.

VABLJENI!

Odbor

Osmi marec je mednarodni praznik žena. Praznujejo ga žene po vsem svetu in seveda tudi pri nas. Toda po vseh poročilih iz raznih krajev našega okraja smo šli letos še dalje. Vsako praznovanje je namreč združeno z določenimi težavami, zato smo se pošteno potrudili, da bi prevzeli del tega bremena na lastna pleča. Mislim na nas, moške. Zamenjali smo naše tovarišice, kjerkoli smo mogli in lahko rečem, da se nam je to kar lepo posrečilo. Brez pitja si pač težko zamislimo dobro praznovanje, za kaj takega pa smo nekoliko bolj pripravljeni. Tako smo torej uredili, da so naše žene praznovale svoj praznik v precejšnjem številu po svojih zastopnikih. Menim, da je bilo tako mnogo bolje, saj smo iz praznika naredili nekaj takšnega, kar bi se njim nikoli ne posrečilo, pa če bi si še bolj prizadevali.

Sicer je hotela Juca ob tej priložnosti prevzeti besedo, da bi povedala, kaj misli o vsej zadevi. Ker pa še ni dovolj zgrajena, ji nisem pustil, da bi se razpisala po časopisu. Imel sem globok občutek, da bi utegnili kaj pokvariti, saj veste kakšne so ženske. Zato sem jo tudi za praznik pustil raje doma, da razmišlja o enakopravnosti in se bori za zaostalostjo. Po veselih

praznovalcih, ki sem jih srečal v velikih količinah po vseh koprskih lokalih, sem ugotovil, da imam mnogo somišljenikov in da je med nami precej enotno mnenje glede tega važnega vprašanja. Nazadnje pa se tudi nismo kar tjavendan strinjali, da naredimo praznik. Nekaj moramo imeti od tega.

Drugače pa je bila moja Juca ne glede na praznik ves teden natak-njena. »Ti in tvoje cajtenge,« me je zadnjič napadla, »kar naprej pisariš o cenah, pisal si tudi o tistem zelju po sedem kovačev kilogram in nekaj prepičeval trgovce, naj bi znižali. Zdaj pa imaš. Danes sem ga plačala že po osemdeset dinarjev. Zapreti bi jih bilo treba, ne pa prepičevati!« To je bil samo uvod. Da bi slišali, kaj vse mi je še našla in napeljala. Poskušal sem se rešiti tako, da sem ji začel razlagati, kaj je konstruktivna kritika, pa mi je odbrusila: »Ja, že vidim, toliko časa boš opletal s svojo konstruktivno kritiko, da boš tisto zelje res spravil na 100 din, potem boš pa sit.« Komaj sem jo nekako pritisnil k zidu, ko sem ji povedal, da se je tudi mast podražila in da so najbrž dvignili cene zaradi paritete, linearno in subjektivno. Nato sem našel še nekaj podobnih, zelo učenih besed, ki jim ni bila kos, in morala je kapitulirati.

Objava

ŠOFERJI — AVTOMEHANIKI
POZOR!

Združenje šoferjev in avtomehanikov v Kopru bo priredilo tečaj za kvalificirane in visoko kvalificirane šoferje in avtomehanike od 8. marca do 14. maja 1957.

Tečaj bo v prostorih slovenske gimnazije v Kopru po naslednjem vrstnem redu:

vsak torek od 17. do 21. ure,
vsak petek od 17. do 21. ure
in vsako nedeljo od 8. do 12. ure.

Ker v okraju Koper niso urejene kvalifikacije te stroke, je tečaj obvezen za vse šoferje naslednjih kategorij:

kategorija B — kvalificiran,
kategorija C — vis. kvalificiran,
kategorija D — vis. kvalificiran.
Prijava sprejemamo po telefonu števil. 233.

RAZPIS

Upravni odbor Kmetijske zadruge Sečovelje razpisuje službeno mesto

KNJIGOVODJE

Pogoji: daljša praksa v zadržnem knjigovodstvu ali popolna srednja ekonomska šola.

Prošnje z navedbo dosedanje službe in življenjepisa poslati do 30. marca 1957.

PRODAM pohištvo za samsko sobo in otroško posteljico. Naslov v upravi lista.

ZAMENJAM DVOSOBNO dobro stanovanje v Kopru za podobno v Semedeli. Naslov v upravi Slovenskega Jadrana.

BRIVSKI POMOČNIK išče zaposlitev v Slovenskem Primorju. Naslov v upravi lista.

PRODAM dobro ohranjen štedilnik, otroško košaro, čebriček za pranje iz pločevine in sobno kredenco. Morgan Tončka, Koper, Velika vrata 7/II. Ogled od 14. ure dalje.

KLEPARSKEGA VAJENCA takoj sprejemam. Pogoji: starost nad 16 let, uspešno dovršena nižja gimnazija oziroma osemletka. Prošnje priložiti zadnje šolsko spričevalo, izpisek iz rojstne matične knjige, zdravniško spričevalo in potrdilo o višini otroškega dodatka. Gradbeno podjetje »Gradbenik« v Izoli.

DVOKOLESA od 7.000 lir naprej in MOTORNA DVOKOLESA od 44.000 lir naprej dobite pri tvrdki MARCON, Trst, Ulica Pietà 3. Darilne pakete pošiljamo tudi v inozemstvo in so brez carine!

Vendar po vsem tem nisem imel več pravega občutka doma in odpravil sem se na mirnejši teren. Že pri Skočjanu me je na cesti ustavil neki štirinogi predstavnik svinjske farne in me zaprosil za kratek razgovor. Povedal mi je, da se jim zdi hudo zaman, ker jih nobena turistična ustanova ne upošteva. Sami so doslej naredili vse, da bi se javnost pozanimala zanje. Med drugim so celo ustavljali avtomobile na glavni cesti, med njimi tudi inozemske, in opozarjali potnike na prelep razgled, ki se odpira s ceste na njihovo domovnjo. Toda brez kakršnegakoli uspeha. Dosegli niso niti tega, da bi farmo opisali v kakem turističnem prospektu kot izreden doprinos k lepšavi naše obale.

V Ilirsko Bistrico sem prišel že precej zdelan. Pošaril sem malce naokrog, nato pa sem se z nekaj tovariši zatekel v Zmago. Radi bi nekaj pojedli pred odhodom avtobusa, pa nam niso mogli nikakor pripraviti, čeprav smo še tako silili. Čakali smo natanko 40 minut, da so se nekako ogreli. To pa še ni vse. Slučajno je bil v restavraciji tudi direktor podjetja in izkoristili smo priložnost, da se mu pritožimo. Odpravil nas je kar na kratko: »Tudi imate kelnarce!« Tovariši direktor! Zelo mi je žal, ker sem vas motil, toda nisem vedel, da to ne sodi v vaš delokrog in da je zadovoljstvo gostov izključno zadeva »nižjega« osebja. Vsekakor najlepša hvala za ustrežljivo pojasnilo!

Pozdrav vsem skupaj

vaš Vane

Radio KODE

NEDELJA, 17. marca

6.00 Jutranji koledar in objave — 8.10 Kmetijska oddaja — 14.00 Glasba po željah — 15.00 Vesti — 15.10 Za prijetno popoldne — 15.30 Z mikrofonom po Primorski: Srečanje v Miljskih hribih.

PONEDELJEK, 18. marca

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Jutranji koledar — 13.30 Vesti in komentar — 13.45 Petnajst minut pone-deljkovih popevk — 14.00 Od melodije do melodije — 14.30 Sportni pregled — 14.40 To smo izbrali v naši diskoteki — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.25 Slovenske narodne igra Borut Lesjak.

TOREK, 19. marca

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Jutranji koledar — 13.30 Vesti in komentar — 13.45 Iz operne glasbe — 14.30 Gospodarska oddaja: Obrtništvo v obalnem pasu — 14.40 Igrajo razni orkestri — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.25 Narodne pesmi in plesi iz raznih krajev.

SREDA, 20. marca

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Jutranji koledar — 13.30 Vesti in komentar — 13.45 Ritmi in pevec od tu in tam — 14.10 Od melodije do melodije — 14.30 Kulturno življenje na Primorskem: Likovna umetnost na Primorskem — 14.40 Poje vokalni kvintet »Lisinski« iz Zagreba — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.25 Igra godba Ljudske milice.

ČETRTEK, 21. marca

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Jutranji koledar — 13.30 Vesti in komentar — 13.45 Glasba po željah — 14.30 Baletna glasba — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.25 Igrata dolinski kvartet in kvintet iz Mosta na Soči.

PETEK, 22. marca

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Jutranji koledar — 13.30 Vesti in komentar — 13.45 Petnajst lahkih skladb za harmoniko igra Rajmund Hrvat — 14.00 Tisoč in en takt, pisan sporred orkestralne in solistične glasbe — 14.30 Beleške radijskega reporterja — 14.40 Vedre melodije — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba in reklame — 15.25 Pojo Fantje na vasi.

SOBOTA, 23. marca

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Jutranji koledar — 13.30 Vesti in komentar — 13.45 Za konec tedna: ritem — 14.15 Poje zbor iz Barkovelj p. v. M. Pertota — 14.30 Življenje ob našem morju: S trnkom ob obali — 14.40 Za vsakogar nekaj — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.25 Pojejo D. Filipič, G. Ložar in F. Koren, na harmoniki spremlja A. Stanko.

Četrtek, 14. marca ob 20. uri — BALETNI VEČER, red A in izven.

Petek, 15. marca ob 20. uri — BALETNI VEČER, red B in izven.

Sobota, 16. marca ob 15. uri — BALETNI VEČER, red mladinski in izven. Ob 20. uri — BALETNI VEČER, red C in izven.

Nedelja, 17. marca ob 16. uri — BALETNI VEČER, izven in za okolico.

Sreda, 20. marca, ob 20. uri — John Patrick: VROČA KRI. Gostovanje SNG iz Trsta v Piranu.

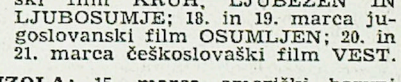
Četrtek, 21. marca, ob 20. uri — John Patrick: VROČA KRI. Gostovanje SNG iz Trsta v Izoli.

Petek, 22. marca, ob 16. in ob 20. uri — John Patrick: VROČA KRI. Gostovanje SNG iz Trsta v Kopru. Ob 20. uri — Renato Lelli: NA NOČNIH POTEH. Gostovanje SNG iz Trsta v Piranu.

Sobota, 23. marca, ob 20. uri — John Patrick: VROČA KRI. Gostovanje SNG iz Trsta v Skofljah.

Četrtek, 28. marca, ob 20. uri — R. Anderson: CAJ IN SIMPATIJA. Gostovanje SNG iz Trsta v Sežani.

Petek, 29. marca, ob 20. uri — R. Anderson: CAJ IN SIMPATIJA. Gostovanje SNG iz Trsta v Postojni.

KOPER: 15., 16. in 17. marca italijanski film KRUI, LJUBEZEN IN LJUBOSUMJE; 18. in 19. marca jugoslovanski film OSUMLJEN; 20. in 21. marca češkoslovaški film VEST.

IZOLA: 15. marca ameriški barvni film RAPSODIJA; 16. in 17. marca ameriški barvni film BOSONOGRADICA; 18. in 19. marca češkoslovaški film VEST; 20. marca italijanski film ZA SPUSČENO ZAVESU; 21. in 22. marca francoski film TAKO SE NE UMIRA.

SEČOVLJE: 16. marca ameriški barvni film RAPSODIJA; 17. marca češkoslovaški film VEST; 21. marca ameriški barvni film BOSONOGRADICA.

ŠMARJE: 16. marca češkoslovaški film VEST; 17. marca italijanski film ZA SPUSČENO ZAVESU; 20. marca ameriški barvni film BOSONOGRADICA.

SKOFIJE: 16. marca italijanski film ZA SPUSČENO ZAVESU; 17. marca jugoslovanski film OSUMLJEN; 20. marca italijanski film KRUI, LJUBEZEN IN LJUBOSUMNOST.

DEKANI: 16. marca jugoslovanski film OSUMLJEN; 17. marca ameriški barvni film RAPSODIJA.

POSTOJNA: 15., 16. in 17. marca italijanski barvni film ATILA; 19. in 20. marca angleški film VESELI NORMAN.

SEŽANA: 16. in 17. marca italijanski film JAJCE IN JAZ; 19. in 20. marca ameriški film STRELJAJ PRVI; 21. in 22. marca nemški film VOLČJA NOČ.

KOŠARKA

KOPER PREMAGAL POSTOJNO

Okrajna košarkarska podzveza je v nedeljo organizirala v Sežani zimske košarkarske turnir, ki so se ga udeležile ekipe iz Sežane, Ilirske Bistrice, Kopra in Postojne. Za precejšnje presenečenje so poskrbeli Koprčani, ki so premagali člana zahodne republiške lige Postojno s 46:36 in zasluženost osvojili prehodni pokal. Rezultati posameznih srečanj so bili naslednji:

Koper—Postojna B 32:23
Postojna—Sežana 91:51
Koper—Ilirska Bistrica 60:21
Sežana—Ilirska Bistrica 29:19
Koper—Postojna 46:36

M. R.

AJDOVŠČINA IZGUBILA Z VOJAŠKIM MOŠTVOM

V nedeljski prijateljski tekmi v Ajdovščini med domačim Primorjem in tamkajšnjim moštvom JLA so vojaki zasluženost zmagali s 3:0 (1:0). Moštvo JLA je bilo v premoči v obeh polčasih.

MALI ROKOMET

NA TURNIRJU ISTRSKIH EKIP DVOJNA ZMAGA BUJ

V nedeljo je bil v Bujah turnir v malem rokometu, ki so se ga udeležili razen domačinov še Koper, Piran, Buzet in Brtonigla. Prvo mesto so prepričljivo osvojili Bujčani, ki so z visokimi rezultati odpravili vse svoje nasprotnike. Naslednja mesta so zasedli Koper, Piran, Buzet in Brtonigla. Najvažnejši rezultati: Buzet—Koper 5:5 (1:2), Buje—Koper 11:2 (5:1), Piran—Brtonigla 13:5 (7:1), Piran—Koper 9:4 (6:1), Buje—Buzet 11:4 (6:2), Buje—Piran 10:5 (7:3) in Koper—Brtonigla 12:2 (5:2).

Buje so bile uspešne tudi na turnirju ženskih ekip. Domačinke so v edini tekmi premagale Koprčanke s 5:3 (3:1).

NOGOMET

KOPER — IZOLA 1:1 (0:1)

V nedeljo popoldne je bilo v Kopru prijateljsko srečanje med edinima predstavnikoma nogometnega športa na koprskem obalnem pasu. Tekma je bila zanimiva in borbeno in rezultat je ustrezen razvoju dogodkov na igrišču. Izolani so imeli nekoliko boljši napad, Koprčani pa obrambo. Za Izolo je bil uspešen Prahnikar, za Koper pa Vatrovec. Sodil je Jenko.

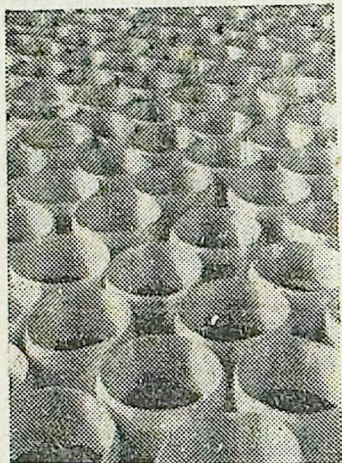
Okno v svet ZANIMIVOSTI OD VSEPOVSOD

POUK PO RADIU

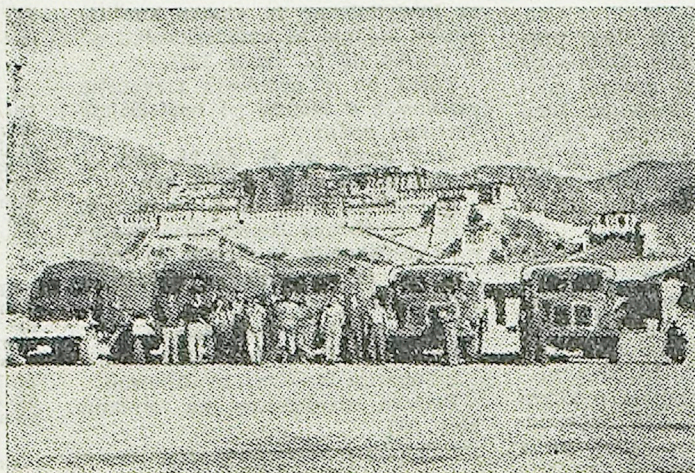
V Avstraliji, kjer živi na ogromnih področjih le po nekaj družin, pogosto oddaljenih druga od druge po več desetih kilometrov, je vprašanje rednega šolskega pouka izredno pereče. Poskušajo ga rešiti z radijskimi postajami. Prva takšna radijska šola že deluje. Učitelj sedi pred oddajnikom in predava svojim učencem, ki ga poslušajo pri sprejemnikih. Učenci imajo tudi oddajnike in lahko sproti vprašajo učitelja, če nekaj ne razumejo. Tako sledijo pouku kot v »pravi šoli«. Ta poskusna šola, ki je doslej pokazala zelo dober uspeh, slovi po pravici kot največja na svetu, saj so učenci raztreseni na področju, ki meri nad 50.000 kvadratnih kilometrov.

VSAK PETI DIREKTOR ŽENSKA

Po podatkih centralnega statističnega urada v Zahodni Nemčiji je bilo v preteklem letu v tej deželi okrog tri milijone direktorjev in šefov podjetij. Zanimivo je, da je od tega števila dobra petina žensk, saj je nad 600.000 raznih večjih in manjših podjetij, ki jih vodijo direktorice in šefinje.

Steklena vlakna se kot izredno dober toplotni izolator vse bolj in bolj uveljavljajo. Z njimi oblagajo parne cevi, da bi preprečili izgubo toplote, uporabljajo pa jih še v mnoge druge podobne namene. Izdelujejo jih iz posebnega stekla, ki ga izlečejo v tanke dolge niti. Steklena vlakna je na zunaj precej podobno navadnemu predivu, le da je tenko kot najtanjša svila.

Nedavno so češki kamioni znamke Tatra odpeljali na poskusno in hkrati reklamno vožnjo iz Prage v osrčje Azije. Cilj so bile visoke planine Tibeta. Prevozili so več tisoč kilometrov dolgo pot po izredno slabih gorskih cestah in nazadnje prišli v Laso, glavno mesto Tibeta. Tovarna je s tem prikazala sposobnost in vzdržljivost svojih vozil.

Ob tej sliki se je marsikateri Američan spotaknil. Na njej vidimo namreč ženo podpredsednika Nixona, ko pleše na neki maškaradi s partnerjem, ki se je za to prilžnost preoblekel v šefa zloglasne rasistične organizacije Ku-Klux-Klan. Čeprav je šlo le za pustno norčijo, javno mnenje ni bilo preveč naklonjeno takšni maškaradi, posebno še, ker mnogi so dajo, da so Nixonovi že itak preveč desničarski.

ŽIVLJENJE V MORSKIH GLOBINAH

V začetku preteklega meseca so odprli v Parizu zanimivo razstavo, na kateri so razstavili posamezne živali, ki jih je danska znanstvena odprava ujela v morskih globinah. Med temi je tudi doslej popolnoma neznan, 20 cm dolga bela riba, ki so jo ujeli 7.300 metrov globoko, nekaj jastogov, ki živijo v globini 3.600 metrov, in še več drugih predstavnikov globokomorske favne. Zanimivo je, da so vse te živali žive, ker so jim ustvarili v akvarijih enake razmere, kot jih imajo v svojem naravnem okolju.

V košarah prenašajo zemljo

pila v sobo Miss Van Campen, odprla vrata omare in zagledala v njej prazne steklenice. Cel kup sem jih bil dal odnesti po vratarju; mislim, da je bila najbrž videla, ko jih je nesel, in je prišla gor, da bi pogledala, če jih je še kaj. Povečini so bile steklenice od vermute, marsale, caprija, prazne pletenke od chiantija in nekaj steklenic od konjaka. Vratar je bil odnesel velike steklenice, tiste, v katerih je bil vermut, in pletenke od chiantija ter je pustil steklenice od konjaka, da bi jih odnesel pozneje.

Miss Van Campen je našla steklenico od konjaka in steklenico v obliki medveda, v kateri je bil kuminovec. Steklenica v obliki medveda jo je posebno razdražila. Dvignila jo je. Medved je sedel na svojih zadnjih nogah, sprednje tace je mohl v zrak, v stekleni glavi je imel zamašek, na dnu pa se je držalo nekaj kristalov. Nasmehnil sem se.

»To je bil kuminovec,« sem rekel. »Najboljši kuminovec se dobi v takšnih steklenicah medvedje oblike. Prihaja iz Rusije.«

»To so vse steklenice od konjaka, kajne?« je vprašala Miss Van Campen.

»Ne morem jih vseh videti,« sem dejal. »Toda po vsej verjetnosti da.«

»Koliko časa že traja to početje?«

»Sam sem jih kupoval in prinašal,« sem rekel. »Pogosto so me obiskovali italijanski oficirji in oskrbel sem se s konjakom, da bi jim ga lahko ponudil.«

»Vi pa ga niste pili?« je rekla.

»Tudi jaz sem ga pil.«

»Konjak,« je rekla. »Dvanajst praznih steklenic od konjaka in še ta medvedja tekočina.«

»Kuminovec.«

»Poslala bom nekoga, da jih odnese. So to vse prazne steklenice, kar jih imate?«

»Trenutno da.«

»Jaz pa sem sočustvovala z vami zavoljo zlatenice. Imeti sočutje z vami, se pravi zapravljati čas.«

»Hvala.«

»Po mojem vas ni mogoče grajati zastran tega, ker se vam ne ljubi nazaj na fronto. Toda pričakovala bi, da boste

Opozorilo japonskih znanstvenikov

V poročilu, ki so ga pred kratkim objavili v Tokiju, so japonski znanstveniki s področja nuklearne fizike sporočili, da so ugotovili nevarno povečanje količine stroncija 90 v hrani in v organizmu ljudi na Japonskem.

Šlo je zares. Ko so pred kratkim snemali neki film, kjer glavno junakinjo sežejo, so v ta namen pripravili tudi pravo grmado. Namesto ognja pa naj bi to vlogo odigrale dimne bombe. Toda ko so to prižgali, so eksplodirale in plamen je zajel tudi drva. Režiserju in drugim, ki so ohranili mirno kri, se je komaj posrečilo, da so odvezali mlado igralko in jo nezvestno rešili iz plamenov.

Industrializacija je tudi na Kitajskem med osnovnimi nalogami nove oblasti. Pri teh svojih naporih pa imajo velike težave sprito tehnično zaostalost, pomanjkanja sodobnih gradbenih strojev, transporterjev in drugih naprav. Pomagajo si pač kot morejo. Na sliki vidimo dolgo kolono nosačev, ki v košarah prenašajo zemljo in gradbeni material na gradbišče.

Kot je znano, nastaja ta element ob eksplozijah atomskih bomb in je zelo radioaktiven. Zato je japonski vodilni znanstvenik profesor Jošio Hajama še posebej poudaril potrebo takojšnje prekinitve kakršnih koli atomskih poskusov, ki lahko povzročijo veliko in stalno nevarnost za zdravje ljudi po vsem svetu. Poročilo bo proučila tudi posebna komisija pri OZN.

PRVI ATOMSKI TRAKTOR

Še pred nekaj leti so resni znanstveniki napovedovali, da bo preteklo še mnogo časa, preden se bo človeku posrečilo vpreči atomsko silo v koristno delo. Zlasti so bile skeptične napovedi o možnostih uporabe atomske energije v prometu, saj so videli skoraj nepremagljive težave pred atomskim izžarjevanjem. Pokazalo pa se je drugače. Ameriška atomska podmornica je že davno uspešno prestala preizkušnjo in pravkar so spustili v morje že drugo. Rusi so začeli graditi atomski ledolomilec in že obetajo tudi prva atomska letala. Japonci gradijo atomsko ladjo za prevoz nafte, Francozi in Američani pa potniške ladje. Prav te dni poročajo tudi o prvem atomskem traktorju. Izdelali so ga v ZDA. O njem je znano, da tehta 13 ton in da ima 5 cm debel oklep za zaščito pred smrtonosnimi žarki.

PRVA PROMETNA NEZGODA NA GRENLANDIJI

Te dni je prvič v zgodovini tega redko naseljenega otoka prišlo do prometne nezgode. Edini kamion v naselju Amanak je povozil tri otroke, ki so se sankali po vaški cesti. Nezgoda sicer ni zahtevala nobene smrtnih žrtve, vendar so morali vse tri otroke prepeljati v bolnišnico.

V KAJAKU ČEZ OCEAN

Nemški zdravnik dr. Hans Lindeman je po dvainsedemdesetih dneh plovbe v navadnem kajaku srečno prispel v New York. Na pot je odrinil iz Spanije. Čeprav je imel s seboj majhno jadro, je v glavnem vso pot veslal.

Za dobro voljo

— Da, draga žena, nocoj pridem pravočasno na večerjo. Seja, o kateri sem ti govoril, je namreč odpovedana.

— Zakasnila sem, ker mi je neki moški sledil in me nadlegoval vso pot.
— To ni nikakršno opravičilo!
— Kaj pa sem mogla, če je hodil tako neznansko počasi.

ERNEST HEMINGWAY:

Slovo od orožja

44

POSLOVENIL RADO BORDON

»Pač, zdaj ali pa pozneje.«
»Prav. Pojdi zdaj!«
»Kmalu se vrnem.«
»Prebral bom časopise,« sem rekel.

XXII

To noč je postalo spet hladno, naslednji dan pa je deževalo. Ko sem se iz Ospedale Maggiore vračal domov, je močno lilo, in ko sem dospel, sem bil ves premočen.

Zgoraj, v moji sobi, je dež nenehno padal na balkon in veter ga je zaganjal v šipe okna. Preoblekel sem se in srknil požirek konjaka, toda konjak ni imel prijetnega okusa. To noč sem se počutil prav slabo in zjutraj sem po zajtrku bljuval.

»Nobenega dvoma ni o tem,« je rekel bolnišnični zdravnik. »Poglejte si njegove beločnice, gospodična.«

Miss Gage me je ogledovala. Dali so mi ogledalo, da bi se videl. Beločnice so bile rumene, imel sem zlatenico.

Bolehal sem za zlatenico dva tedna. Zavoljo tega tudi bolniškega dopusta nisva preživela skupaj. Nameravala sva bila iti v Pallanzo na Lago Maggiore. Lepo je tam jeseni, ko listje spreminja barve. Tam lahko človek dela lepa sprehode, v jezeru pa lovi postrvi. Bilo bi boljše kot pa v Stresi, kajti v Pallanzu je manj ljudi. Iz Milana je dokaj lahko priti v Streso in tam vselej srečaš znanca. V Pallanzu pa je lepo naselje in od tam lahko veslaš na otoke, kjer so ribiči in na največjem otoku je restavracija. Toda nisva se napotila tja. Nekega dne, ko sem ležal v postelji za zlatenico, je sto-

našli kaj bolj pametnega kot pa to, da si povzročite zlatenico z alkoholizmom.«

»S čim?«

»Z alkoholizmom. Prav dobro ste slišali, kaj sem rekla.« Ničesar nikom odvrnil. »Bojim se, da boste morali na fronto, brž ko opravite z zlatenico, če ne najdete kaj drugega. Po mojem mnenju zlatenica, ki si jo nekdo zavestno nakoplje, še ne daje pravice do bolniškega dopusta.«

»Prav zares ne?«

»Ne.«

»Ste že kdaj imeli zlatenico, Miss Van Campen?«

»Ne, toda videla sem jo že dostikrat.«

»Ali ste opazili, kako pacienti pri tem uživajo?«

»Menim, da je to še vedno boljše kot pa fronta.«

»Miss Van Campen,« sem rekel, »ali ste kdaj srečali koga, ki se je poskušal onesposobiti s tem, da je sam sebe brcal v svojo zadnjico?«

Miss Van Campen se je napravila, kakor da ni slišala vprašanja. Morala se je pač napraviti tako, ali pa zapustiti sobo. Ni imela volje oditi, kajti že dolgo me ni marala, in zdaj je hotela poravnati račun.

»Poznala sem mnoge, ki so se izognili fronti tako, da so se sami ranili.«

»Nisem vprašal tega. Tudi jaz sem videl mnogo takih, ki so se sami ranili. Vprašal sem vas, če ste že kdaj srečali koga, ki se je poskušal onesposobiti s tem, da je sam sebe brcal v svojo zadnjico. To je namreč občutek, ki je zlatenici najbližji, ta občutek pa je po mojem mnenju doživel le malo žena. Zato sem vas tudi vprašal, ali ste kdaj imeli zlatenico, Miss Van Campen, kajti —«

Miss Van Campen je odšla iz sobe. Malo pozneje je vstopila Miss Gage.

»Kaj pa ste rekli Miss Van Campen? Bila je vsa divja.«

»Primerjala sva razne občutke. Pravkar sem ji mislil reči, da nikoli ni doživela porodnih bolečin —«

»Saj ste nori,« je rekla Miss Gage. »Vam bo že ustrojila kožo.«

»Mi jo je že ustrojila,« sem rekel. »Požrla mi je dopust in prav rada bi me poslala še pred vojno sodišče. Dovolj je nizkočna.«